

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60. Előfizet
Havonta 110, negyedévre
300, egészévre 1200 l.

(Aldre: Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELET” a transilvaniai és bana, szidóság egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor
Berenc. Búciuresti szerkesztő: HÁ-
szegi Elnő, Strada Cobălcescu 52.

Alapítók: 1937. október 28.
6608. LV. XX. ÉVF.
Chesván 23. 244. SZAM.

VILÁG TUREM

Istambul lakossága meleg fogadtatásban részesítette Tatarescu miniszterelnököt

Istambul, október 27. (Rador.) A török kormány és a lakosság igen meleg fogadtatásban részesítették Tatarescu miniszterelnököt. Amikor a Románia hajó befutott a török vizekre, két török torpedóromboló fogadta és kísérte be a kikötőbe. A szembejövő kereskedelmi hajók felvonták zászlóikat, a gyárak és hajók szírenái állandóan bugtak. Tatarescut a hajó fedélzetén a török kormány nevében Muheddin Sztunda, Istambul kormányzója és Refik Amir külügyi kabinet igazgató, valamint Telemaque román követ, a görög, jugoszláv konzulok és számos előkelő fogadták. A kormányzó üdvözölte Tatarescut, aki örömet fejezte ki afölött, hogy Törökország földjére léphet. A rakparton zenekar intonálta a román királyhimnusz és disz-század sorakozott fel. Tatarescu megtekintette a várost, amely román lobogódiszba öltözött.

Istambul, október 27. (Rador.) Délután négy órakor Tatarescu, Sibicean kabinet-igazgató és Telemaque ankarai román követ kíséretében, valamint Tan-

rieroer buciuresti török követtel együtt felkereste Istambul kormányzóját. A Szabadság téren összegyűlt hatalmas tömeg hosszasan ünnepelte a román miniszterelnököt. 5 órakor a kormányzó visszaadta Tatarescu látogatását.

Bucuresti jelentés szerint Tatarescu miniszterelnök november másodikika előtt nem tér vissza az országba.
Ankara, október 27. Tatarescu miniszterelnök koszorút helyezett el az ismeretlen katonai Szabadság téren lévő sírjára. A tömeg lelkesen ünnepelte a román miniszterelnököt. A Pallace szállóba visszatérve, Tatarescu a török sajtó képviselői előtt örömeinek adott kifejezést afölött, hogy meglátogathatja a baráti és szövetséges Törökországot és átadhatja neki egy biztos és nem tétovázó barátság bizonyítékát. Ezután Kemál Atatürköt méltatta az új Törökország megteremtőjét, majd kijelentette, hogy istambuli tartózkodását fel fogja használni arra hogy a két országot közösen érdeklő kérdéseket megvitassák.

Tömegakcióval fenyegetőznek a reményvesztett cuzisták

Sok százezer példányban készül terjeszteni a kormány Tatarescu expozéját a négy esztendő liberális eredményeiről

Bucuresti, október 27. A liberális párt központi végrehajtóbizottsága november első napjaiban Tatarescu miniszterelnök Ankarából való visszatérése után összehívják. Ez alkalommal Tatarescu ismeretnie és összegezni fogja a kormány négy esztendő munkásságának eredményeit. Az expozé kinyomatják és sok százezer példányban terjeszteni fogják az országban. Ez lesz a bázisa a liberális kormány választási propagandájának.

A liberális párt erdélyi ifjúsági tagozata egyébként tegnap Nagyszében kongresszust tartott, amelyen megjelent Dinu Bratianu hosszú beszédében méltatta a liberális ifjúság érdemeit és hangsúlyozta a pártban tevékenykedő generációk egyetértésének szükségességét. Öregeknek és fiataloknak minden feltékenység felrételével dolgozniuk kell a közös célok érdekében.

Dinu Bratianu szerdán visszautazott a fővárosba. Mihalache Sinaiából egyene-

sen topoloveni birtokára utazott és csak a hét végén látogat el Bucurestibe.

A Curentul jelentése szerint Maniu Gyula, akinek teljes neve Dimitrie Iuliu, tegnap névnapját ünnepelte.

A Curentul jelentése szerint Gheorghe Cuza, a cuzista párt főtitkára, titkos körlevelet küldött szét a cuzista megyei tagozatoknak, amelyben különböző utasításokat ad a kormányválság megoldásával kapcsolatosan tanúsítandó magatartásra vonatkozóan. A körlevél állítól a pártkeretek és a tömegek olyértelmű megmozdulását készíti elő, amely elejét veheti annak, hogy a párt meglepetés elé kerüljön a folyamatban lévő, politikai eseményekkel kapcsolatban. Más szóval a cuzisták, akik nem kaptak kedvező híreket Sinaiából jövőbeni kilátásait illetően, tömegmozdulással fenyegetőznek. Egyébként a cuzista pártvezetőség november 2-án ül össze Bucurestiben.

jeit és részes volt azokban a pénzügyi panamákban is, amelyeket állítólag a Nemzeti Bank igazgatósági tagjai követtek el.

Hosszu ideje tartott ez a rágalomhadjárat, aminek hatása alatt Van Zeeland számtalanszor le akarta már vonni a konzervenciát, de a király és a koalíciós kormányzópartok befolyására mindig megmástitotta lemondotta lemondási szándékát.

Am nínél inkább ellenállt a rágalmozok gyanúsításainak a volt belga miniszterelnök, a bukott belga fasizmus annál hevesebben és elszántabban folytatta élene kampányát. Ennek az újabb kampányrak közvetlen következtében Van Zeeland lemondása, aki ugyevezte, hogy mint miniszterelnöknek meg van köve a keze abban, hogy rágalmozót bíróság elé állíthassa és végte leánthassa a

leplet a rágalmozóhadjárat igazi okaifól. Van Zeeland tehát most már a bíróság előtt fogja felelősségre vonni a felelőtlen vádaskodókat, akik rajta keresztül a demokráciát akarták kompromittálni.

Nem kétséges, hogy a rágalmozóhadjáratból Van Zeeland, és a kivételes felkészült-ségű államférfia és európer teljes diadalal fog kikefúlni és a belga demokrácia ellenségei ezen a vonalon is megverten fognak visszavonulni.

Bárki is vegy át a belga kormány vezetése: a belga kormányzat bel- és külpolitikai irányvonala aligha fog változást szenvedni, mert a belga nép többsége: a munkások, az intellektuelek és a kispolgárok teljes bizalommal sorakoznak fel a belga demokrácia cökkitüzésével mellett.

Mi lesz ?

Irtá: DAVID LLOYD GEORGE
Nagy-Britannia volt miniszterelnöke

Európa lakosságának a figyelmét annyira lekötik a megdöbbentő spanyol és kínai események, hogy ezek mellett minden más beszéd tárgy teljesen háttérbe szorul.

A légi bombázások borzalmait, amelyek fegyvertelen polgárok tömegeinek a lemészárlásával járnak, olyan felháborodást keltettek, amilyenre és még nem igen lát-tam példát az emberek között, osztályra, hitre és politikai felfogásra való tekintet nélkül. A humanizmuson esett sérelemtől eltekintve, egyre erősebbé válik az emberekben az az érzés, hogy ha a támadó nemzetek ambícióját nem fekezik meg, a civilizációt visszavetik a középkorba, amikor a nemzetközi jog kényre-kezdre ki volt szolgáltatva a féktelen mohóságának.

Általános a felháborodás a légibombázáson, viszont eltérők a vélemények, hogyan lehetne egy védtelen nagy nemzetet esett sérelmeket jóvátenni.

En is egyike vagyok azoknak a százmil-hióknak, akik a borzalmaka láttára azt kér-dezik maguktól, vajjon az emberiség sértett önézete megint csak meg fog-e elegendni egyszerű szentimentális kifejezésekkel? Nem akarok erre vonatkozólag jóslatokba bocsátkozni.

A nemzetközi együttműködést annyira diszkreditálták azok a csufos kudarcok, amelyeket a világ az utolsó évek során átélt — példának okáért a fegyverzési konferencia kudarcra, a mandzsuri, abessziniai és a spanyol kérdések —, hogy nem tutságosan csábítóak a kilátások arra, hogy végre tényleg sikerül az összefogás a Kína ellen indított japán támadással szemben. A Népszövetség az ismételt kudarcok kétségkívül súlyosan diszkreditáltak.

A hosszan elhúzódó végtelen tárgyalások, amelyeket Genfben az állig fegyverkezett országok megindítottak, hogy kitérjenek a fegyverzés elől, kétségkívül teljesen alá-ásták a Népszövetség tekintélyét.

A Népszövetség hebeburgya és eleve kudarcra ítélt beavatkozása a mandzsuri kérdésbe, egyike Genf legmegalázóbb emlékeinek. Attól félek, ebben a kudarcban Angliának nagy szerepe volt, mert amikor Stimson amerikai államtitkár együttes akciót ajánlott abban az esetben, ha Anglia is csatlakozik: Sir John Simon külügyminiszter nagyon lagymatagon ogafta ezt a javaslatot.

Ez volt a második lépés a Népszövetség tekintélyének aláadására. A támadó szándéku hatalmak rájöttek, hogy a Népszövetség maga sem veszi komolyan a dolgát, így nem törődtek többé a népszövetségi tiltakozásokkal. Tisztában voltak azzal, hogy a Népszövetség legfeljebb korholó határozatokat fogad el, amelyeket azután kegyes áll-szenteskedéssel továbbítanak, de ennél tovább semmi esetre sem megy el Genf.

A ravasz japánok jól mérték fel ellenfeleiket, teljesen tisztában voltak azzal, hogy csak fecceség az egész. Lehet, hogy a pisztolyok meg vannak töltve, de a kezek, amelyek a pisztolyokat tartják, reszketnek a félelemtől. Japán így azután nyugodtan haladt tovább a megkezdett uton és oda sem hederítve a elé szegzett revolvereknek, szó nélkül bekebelezte egész Mandzsuriát. Tokió most újabb öt kínai tartományt foglalt el és a Cendes óceán nyugati partján elterülő „Japán Egyesült Államok” területén rövidesen kétszer akkora lakosság fog szemközt nézni a Csendes óceán tulsó partján elterülő Amerikai Egyesült Államok százhuszmillió lakosával.

Akkor azután Franciaország indoknal gyarmatbirodalmát nyeli majd le Japán. Röviddel később pedig Oroszország csendes-óceáni partvidékére és Mongolországra kerül a sor.

Indiának az a része, ahol a kongresszisták kerültek többségbe, máris a Felkelő Nap birodalma felé fordítja a tekintetét. Közben pedig a legjobban fenyegetett nagyhatalmak ugynevezett „államférfiai” ugy pór-bál-

Szakmunkások keresetnek...

Antiszemitizmus Pop Valer nélkül is volna Romániában, de a legjobb táplálékot mégis csak az ipafügyi miniszter u. szolgáltatja már több mint egy esztendeje az egyre jobban szaporodó antiszemita sajtónak.

A nemzeti munkavédelem, amely előbb fendelettörvénynek készült, majd levélle zsu-gorodott, hogy a végén az Ugr ufaival kötött egyezményre fakuljon, olyan szerepet tölt be az antiszemita mozgalomban, mint valami ötfüzi szentség, ugy esóválják meg állandóan a fejünk felett, mint a végső argumentumát Femiótságunknak, amellyel a román elem kényért ellettük.

Közben azonban, mintha Pop Valer koncepciója nem is volna a világon, az erdélyi kisebbségi lapokban napok óta az alábbi hírdetés jelenik meg:

A Bucuresti-Malaxa üzemek

(megállóhely Titan) azonnali belépésre keres képesített és okmányakkal rendelben levő esztergályos, maró, gyaluló, furó, szerelő, lakatos, vas- és bronzöntő munkásokat.

Hoi vannak a kisméretű szakmunkások tömegei, hogy a buciuresti gyár erdélyi kisebbségi lapban kell munkásokat toborozzon?

Vasilescu-Karpen, a műegyetem rektorja kijelentette, hogy a mérnöki karban nemcsak, hogy nincsen munkanélküli, de a mér-nöklány olyan méreteket öit, hogy öt évtől négy évre fogják leszállítani a mérnöki tanulmányokat.

Antonescu rektor szerint évente legalább még 30—40 új építészmérnökre volna szükség az országnak, amj pedig az orvosokat belti, össze-vissza 8000 orvos van a 18 mil-lió Romániának, ezeknek is a nagyobb fele a nagyvárosokba zsufolódott össze, ugy hogy a kisvárosok és falvak egészségügye 3000 orvos kezében van.

Hogy a kereskedelmi akadémiát végzett ifjak között nincsen „etnikai” munkanélküli, azt még a kereskedelmi akadémiások anti-szemita szervezete is elismeri, csak arról panaszkodik, hogy sokan vannak tagjaik közül, akik 2500 lejt keresnek havonta, holott az „idegeneket” jobban fizetik. Kétezer-öt száz lej nem nagy pénz, bár ismétünk érettségizett „idegeneket”, akik még ennyit sem keresnek, a fizetésemelésnek azonban mégsem az antiszemita mozgalom lehet a szabályozója.

Eddig egyetlen eredménye volt Pop Valer akciójának. Tulbuzó kisebbségi gyárakok, minthogy máshonnan nem vehettek, elcsalták a tiszta román üzemek szakembereit, ughogy a román gyárak számára nem marad más hátra, mint kisebbségi embert alkalmazni.

Van Zeeland lemondása

Van Zeeland belga miniszterelnök, aki a tavasszal lezajlott belgiumi pótválasztásokon olyan féltékeny erővel buktatta meg Degrelle fasizta pártját, lemondott miniszterelnöki tisztségéről.

Degrelle és bukott pártja, miután a talaj teljesen felszuszott lábuk alól Belgiumban, azzal igyekeztek némi kárpótlást szerezni maguknak, hogy rágalomhadjáratot indítottak a diadalmas miniszterelnök ellen, akit azzal vádoltak meg, hogy mint a belga Nemzeti Bank volt igazgatója, miniszterelnöki minőségében is felvette a banktól tantém-

**FAJDALMAKTÓL
MEGDAGADT LÁBAK**

**Megkönnyebbülés 1
perc alatt.**

Aztassa be meggyötört lábait egy maréknyi Saltrates Rodel-lel vitalizált lábfürdőbe. Ezek a gyógyszerek több millió apró, kis oxigén-buborékot bocsátanak ki magukból, amelyek behatolnak a fájo szövetekbe, megszüntetik a gyulladásokat és daganatokat, elűzik a fájdalmakat, így cipőjét teljes kényelemmel viselheti. Egyetlen lábfürdőtől annyira felpuhulnak tyukszemek, hogy pusztá kézzel kiemelheti őket. Kérjen még ma gyógyszerésztől, vagy droguisjától Saltrates Rodel-t. Ez az egyetlen módszer, amely örökre megszabadítja lábájdalmától. Az eredményért készekedünk.

Ják elhessegetni a veszedelmet, mintha vererekkel és nem keselyűkkel állanának szemközt.

A spanyol polgárháború nagyon bonyolultá teszi a kínai helyzetet és a kínai háború súlyos bonyodalmakat okoz a spanyol kérdés rendezésében. Anglia és Franciaország, jóllehet mindketten közelről vannak érdekelve Kínában, nem fordíthatják egész figyelmüket a távolkeleti kérdés megoldására. Miután a Földközi tengeren a lehető legközelebből fenyegetve érzik magukat. Másrészt viszont nem tudják a spanyol problémát sem megoldani úgy, ahogy kellene, mert állandóan figyelemmel kell lenniük a kínai eseményekre.

Mussolini ideális helyzetben van és nem is csinál titkot abból, hogy milyen remekül érzé magát. Japán miatt nincsenek gondjai, hiszen a Popolo d'Italia-ban írt cikkéből világosan kiderül, hogy a hódító japánokat testvér-fasisztáknak tekinti. Bajtársakat lát bennük, a tehetetlen demokráta államokkal szemben. Nevetve szemléli, milyen dilemmában vannak a szabadság bajnokai az Atlanti óceán mindkét partján, hiszen különben is gyenge, reszkető, pipogya embernek tartja őket. Ugy érzi, még hálával is tartozik Japánnak, hogy olyan kérését kizáró módon bebizonyította, milyen üres a Népszövetség egész intézménye. Japán elfoglalta Mandzsuriát a Népszövetség minden szinpadias fenyegetőzése ellenére, így aztán Mussolini egyszerűen követte a japán példát, amikor elfoglalta Abessziniát a népszövetségi hatalmak heves tiltakozása ellenére.

A népszövetségi hatalmak csak fenyegetőztek és szílel bélet marhahólyagokat forgattak a fejük fölött. Ezen külügyminiszter, a szankciós vezér, azután maga pukkan-totta fel az üres hólyagokat.

Ezen főnöke több levelet írt Mussolininak, amelyben felszólította, hogy szorítsanak kezét, mintha mi sem történt volna, hiszen semmi rosszat sem akartak, sőt egyenesen Olaszország javát kívánták előmozdítani.

Franciaország és a többi állam csatlakozott a mentegetőző felvonuláshoz. Mennyire megvethette őket ezért az olasz diktátor! Mussolini egyetlen gondja Spanyolország és Abessziniá. A demokratikus államok szíve kétféle dobog és azt szeretnék legjobban, hogy éppen csak valamit csináljanak a Távol-Keleten és valami eredményt érjenek el a Földközi tengeren. A vége az lesz, hogy sehol semmit sem fognak csinálni. Ez Mussolini számítása. Vajjon igaza lesz megint? Idáig az események mindenesetre igazolták ellenfeleiről tápiált lekiicsinyló véleményét.

Roosevelt elnök múlt heti híres beszéde meglepetésként hatott. Mindenki azt kérdezi azonban magában, vajjon mi is a pontos jelentősége? Annyi ilyen beszédet hallottunk már, melyeket Baldwin, Sir John Simon, Sir Samuel Hoare és Anthony Eden mondott és amelyekből végül is nem lett semmi, hogy joggal tekinthetünk szkeptikusan az elnök beszédének igazi célja felé.

Idáig mindenki félve és habozva mert csak ezekhez a problémákhoz nyulni. Ez is a magyarázata annak, hogy semmi eredmény nem mutatkozott. Vajjon Roosevelt tényleg a népek élére akarna állani? Ez a nagy kérdés és erre várna feleletet a világ.

Chautemps francia miniszterelnök az elnöki megnyilatkozást követő beszédében Roosevelt szavait úgy fogta fel, mint felszólítást arra, hogy a világ civilizált nemzetei

közös akciót kezdjenek a támadókkal szemben. Kíváncsian várja a világ, vajjon Chamberlain miniszterelnök milyen magyarázatot fűz a Roosevelt-beszédhez.

Chautemps nem szolgált semmi közlelbi utmutatással arra, hogy mit ért „közös akció” alatt. Nem tudom, vajjon egyáltalán tisztában van-e ő maga ezzel?

Közben Japán nem vesztegeti az időt és világosan megmondta, hogy eszé ágában sincs résztvenni a kilenc-hatalmi egyezmény aláírásnak tervezett ülésén és nem fog felhagyni katonai vállalkozásával, még gazdasági szankció hatása alatt sem. Japán nyugodtan bizik katonai vezetőinek azokban a kijelentéseiben, hogy Kína meghódítása befejezett tény lesz, mielőtt bármiféle gazdasági nyomás érezhetővé válnék.

Tízmillió lejes adomány a palesztinai országépítésre

Ujabb bicaron-akció indult meg Londonban

London, október 27. A Claridge-szállóban nagyszabású bankett volt, amelyen új Biczaron-akciót indítottak be az angolai cionisták a palesztinai országépítés fokozottabb előmozdítása és a mostani nehézségek leküzdésének megkönnyítése céljából. A banketten lord Melchett elnököt és dr. Weizmann Chaim politikai expozét tartott.

Simon Marx a palesztinai gazdasági helyzetről és a zsidó jisivnak a zavargások kitörése óta tanúsított magatartásáról beszélt. Különösen rámutatott annak jelentőségére, hogy a kritikus időszakban

kilenc új telepítési pont teremődött és felszólította a jelenlevőket, hogy vegyenek részt az új bicaron-akcióban, amelynek főcélja az új telepítési pontok megszállása. Az akció során százezer fontot akarnak előteremteni Angliában. Simon Marx és családja bejelentette, hogy a maga részéről tízezer fontot, ami közel tízmillió lejnek felel meg, adományoz erre a célra. A bankett többi résztvevői haterzer fontot jegyeztek le. További jegyzések folyamatban vannak és minden remény megvan arra, hogy a százezer fontot sikerül elérni.

Urania Mozgó

ÁLTALÁNOS KÖZKIVANATRA VETITI

Asszony a viharban

érdekes és izgalmas filmet. Főszerepekben: GARY COOPER, IRENE DUNNE

Amerika fegyverkezik

Négyszáz új áramvonalas hadirepülőgép

Newyork, október hó. A washingtoni kormány egyszerre 400 hadirepülőgép építésére adott megbízást egy amerikai gyárnak: a buffalói Curtis repülő-társaságnak. Amerika sem akar elmaradni a lázas fegyverkezési versenyben és miután repülőgépeknek egyrésze már kiöregedett, úgy-hogy nem veheti fel a versenyt az európai országok új, gyors és remekül felgyezett gépeivel: Washington a cselekvés terére lépett. Hír szerint ezt a megrendelést még több más fogja a közeljövőben követni.

A Curtis társaságnál megrendelt 400 hadirepülőgép közül 210 teljesen fémből készült, együléses vadászpilóta, 13 pedig fém harci repülőgép, 83 felderítő és 86 bombavető gép egészíti ki még ezt a rendelést.

A 210 vadászgép a leggyorsabbak közé tartozik, amelyeket Amerikában valaha is gyártottak. A gyár hosszas kísérletezések után hozta ki ezt a típust, amely a verseny-tárgyaláson a többi repülőgéppár vadászpilótáival szemben győztes maradt. A gép kerekeit teljesen be lehet vonni, úgyhogy egészen eltűnnek a szárnyakban. A hátsó kereket szintén fel lehet vonni a törzsbe.

A gép tervezői különösen nagy gondot fordítottak arra, hogy ez a rendkívül gyors vadászgép teljesen áramvonalas legyen. Sikertől is elkerülők minden mélyedést és kiemelkedést, miután ezek a gyorsaságot nagyon csökkenteni szokták.

A Curtis-gyár vadászpilótáit ezer lóerős, 14 hengeres Waps-motor hajtja, amely óránként 480 kilométeres gyorsaságot tud kifejteni. Az európai országok legjobb repülőgéptípusai is csak ezt a sebességet tudják elérni, kivéve Anglia új vadászpilótáit, melyek 560 kilométeres gyorsaságot is felviszik, így az amerikai légierő valóban félelem utj fegyverrel gazdagodik.

A szakértők szerint a kétmotoros harci gép, amelyből 13 darabot rendelt egyelőre a washingtoni kormány a Curtis-gyárnál, a maga nemében még túl is szárnyalja az új vadászgépet. Ennek a sebessége is eléri az óránként 440 kilométeres gyorsaságot, úgy-hogy maga mögött hagyja a legtöbb európai ország hasonló repülőgéptípusát.

Ettől a harci géptől nagyon sokat vár az amerikai kormány a földön küzdő csapatok elleni harcban. A gép úgy van szerkesztve, hogy egész alacsonyan szállva, az ellenséges csapatokat és állásokat gépfegyvertűvel áraszthatja el. Ez a kétmotoros gép 5 gép-

gyefferrel van felszerelve, azonkívül a szárnyakban, a gép törzsében, sőt még a farkában is kisebb bombákat lehet elhelyezni.

Négy gépfegyvert a harci gép tühegyes orrában szereltek fel, az ötödiket a pilótaülés elé. A négy ellíslő gépfegyverből megsemmisítő tüzellel lehet elárasztani a földön küzdő csapatokat. Az ötödik gépfegyver, amely forgatható toronyban van felszerelve, főképpen ellenséges repülőgépek elűzésére szolgál. A harci gép kerekeit is teljesen be lehet vonni a szárnyakból kiemelkedő motorgondolákba. Az új típusú gépet két Wright Cyclone motor hajtja, melyek egyenként 1000 lóerősek.

A 83 felderítő gép, melyeket a washingtoni kormány a Curtis-gyárnál megrendelt, a hadiflotta számára épül. Minden amerikai cirkáló kap egy ilyen felderítő gépet, amelyet katapult segítségével lőnek ki a gép fedélzetéről és azután daruvál emelnek vissza ismét a fedélzetre. Ezek a gépek nem annyira a légiharcok céljaira épülnek, hanem csak felderítésre, így nem túlságosan gyorsak és nincsenek is valami erősen felgyezettve. Nagy előnyük, hogy szárnyaikat teljesen össze lehet csukni, úgyhogy a hadihajók fedélzetén aránylag kevés helyet foglalnak el.

A 86 bombavetőgép külsőleg hasonlít a haditengerészeti számára készülő felderítőgépekhez, a valóságban azonban sokkal erősebbek. Ezeknek a gépeknek kerekei vannak, úgy-hogy nem a tengeren szállnak le, hanem a repülőgépnyahajók fedélzetén.

A flotta bombavető gépei úgy vannak konstruálva, hogy leszálláskor gyorsaságukat lehetetlenül csökkenteni tudják, ami a repülőgépnyahajó fedélzetén rendelkezésre álló kis helynél fogva nagyon fontos. Ennek a berendezésnek a titka az amerikai flotta legféltettebb kincse. A flotta bombavetőit 750 lóerős, kompresszoros Waps-motorok hajtják. Ezek a motorok igen gyors felszállást tesznek lehetővé és a gép igen nagy magasságokba tud szállani. A cél az, hogy ezek a bombavetők 3-4000 méter magasságból zuhanásszerűen csapjanak le az ellenséges flottákra és csak egész alacsonyan dobják le a hatalmas bombarakományukat.

Amerikában megnyugvással fogadják a 9 millió dolláros új repülőgéprendelés híreit, amely az Egyesült Államoknak ismét előkelő helyet fog biztosítani a lázas fegyverkezési versenyben.

100%-OS
TERMÉSZETES ATÖRZEST, 5 évi tartósságot biztosít Önnek az új Brilliant-minőség, a VILÁGMARKA

Izsák Marton vásárhelyi szoborkiállítás

A szobrászat „az agyagba gyurt élet” a képzőművészetnek az az ága, ami a nem szakértő közönségtől lelkileg a legtávolabb áll. Eppen ezért nagy elismerése a vásárhelyi fiatal zsidó szobrászművészeknek, hogy a Mestitz-féle butorcarnokban elhelyezett kiállítását állandóan nagyszámú közönség látogatja. Már az uccán, a kirakatok előtt is tolongnak a nézők, a tágas teremben pedig néha alig lehet mozogni az érdeklődőktől. Nemzetiségi különbség nélkül mindenki látni akarja annak a művészeknek a munkáit, akit már három nagy pályázaton tüntettek ki az első díjjal. Mihai Eminescu impozáns szobra, a „Luceafăr” leleplezésére egyik erdélyi városban nemsokára sor kerül. A 4 méteres „Aurel Vlaicu” szoborterv a tgmuresi pályázaton lett díjnyertes és az Aero Club szerződést is kötött a művészrel a szobor mielőbbi elkészítésére. A „Mihai Viteaz” 2 1/2 méteres szobra Bucurestiben van, felállításra készen.

A kiállítás termében izléses berendezésben 40 különféle szobor van elhelyezve, az utóbbi 1-2 év munkája, tul a forma és téma keresésén, már kész kiforrott egyéni stílus. A művész igen erős oldala a portré. 5-6 ilyen szoborportré — köztük a Dr. Antalfy Endre és Kolonyicuc tábornoké — van kiállítva, ezek váltják ki a legelismerőbb felkiáltásokat, mert a művész karakterizációja itt a legszembetűnőbb. Az aktok előtt is állandóan sok a néző. Legkiválóbbak azonban a periferiákról felszedett nyomorfigurái. Egyik kompozíciója, melynek címe „A nyomorultak” megdöbbentő élethűséggel adja vissza a nyomorúság hőiseinek fásult reménytelenségét, meghunyászkodó könyörgését, beteg, megrokkant tartását és itt-ott a szemeikből kiáradó gonosz gyűlöletet. Ugyanílyen ábrázolása a „Gond”, amit egy magánosan ülő asszony minden porckijára érzékeltet, még prospektus sem kell hozzá. „A vak kéregetők”, „Asszony a gyerekekkel”, „Alamizsnavár” és a többi hasonló zsánerben készült szobrok Izsák Márton igazi nagy művészi alkotásai. — Néhány egész modern stílusban készült műve a „Kubikos”, „Zsákoló asszonyok”, „Részegek”, „Pletykázó asszonyok” a hozzáértő kritikusok szerint a legnagyobb világvárosok kiállításain is megállanák helyüket. A zsidó kompozíciók közül a „Babilon vizein...” a legkiemelkedőbb.

A művészt mindenki elhalmozza szerencsékívánataival, alig van ideje egy rövid intervjúra.

— A budapesti képzőművészeti főiskolán Simai Imrénének a legnagyobb magyar mintázónak a növendéke voltam. Első nagyobb sikerem egy főiskolai kiállításon volt, ahol egy női portréval nyertem első díjat. Aztán haza jöttem. Dolgoztam. Meg pályáztam három pályázatot és meg is nyertem. Sajnos a Vlaicu szobor kivitelezésére pénzhiány miatt nem került még sor.

A további tervek? Minden művész álma: Párizs. És aztán, ha élek, azt hiszem még fognak hallani rólam.
Es erről én is szentül meg vagyok győződve.
Rosenfeld Eliseva.

Nem kell tölni, sem kezelni!

Minden szaküzletben kaphatók.

Technikai felvilágosítást nyújt:

DURA S. A. Timișoara

Telepes rádiólampái fűtéséhez

DURA-Optima fűtőelemeket

(Szárak-akkumulátor) használjon

Politikai

*Filipescu Mihalache
úgy tudják,*

Sinaia, október 27. A csoda csoda tülekedése milyen ünnepi nyugtalan belyegét Sinaia-ra ezen szép, az ősi nap aranyreggelen? Mihály hadnagyszul a koraosz csudálatos pázó városka. A hegyes san verődik vissza az ég amely a nagy nap bekösz felállított tribünön már politikusok, hogy assz hadnaggyá avatás megkap Ujságírók és meghívott pártvezérek arcát, gesztus való érintkezésüknek í hogy ezekből próbálja kikai jövő nagy kérdéseit.

Elsőnek Argetoianu jelen bűnön. Hiába keres par hogy néhány maróan eles szellemes megjegyzéssel politikai helyzet aktualitárad más hátra, mint hogy verzációba kezdjen egy e Lassan benépesedik azonb miniszterek egy csoportba idegesítően magabiztos kon. Talán a legnagyobb halachet fogadja. A par arcán nyugalom ül, am minden izgalom és sietés. nap embere. Egyelőre In kozik, aki boldogan dörzsd nepség sikeres megrendez Ionian és Gheorghe Bratia helyet.

— Mondd csak, Grigo Iuniantól Mihalache — me az udvari marsall, vagy a — és Urdareanura mutat, vari egyenruhában válik.

— A főudvarmester — nian.

— De még üresedésben tisztoség.

— Az Maniu lesz. De p nálatok, — válaszolja prof — A megjelentek komment Mihalache barátságos szó a tribün mélyén magánosan nepséget. Pál jogszólvá vici-csal fog kezét. Tatare egyenruhában — az uralk foglal helyet. Gheorghe Br marsall bizalmasával, Pa salog. Az alkotmányos fro Argetoianut körülvették v alkalma nyílik arra, hogy Figyelem, egy asztalnál e mellett Iunian és Goga fog lyet. Személyes barátok, lenfelek, akik között nem milyen társulás.

— Ha Mihalache jön, fog kialakulni, — hangzik — Nem hiszem.

— Majd meglátjuk. Grigore Filipescu optim biztos.

— Mégis Mihalache-ko zik, — jelenti ki.

— En azt hiszem, hogy cu — válaszolja valaki,

előtt beszélt egy kegyelm — Ha így lesz, akkor fog hatalmon maradni — pescu. És milyen izgalma

Megindult a suttogás és tás.

— Vaida Brassóba utaz fog Mihalacheval.

Az újságírók autóba u telefonálgatnak.

— Nem igaz — érkezik máció. Mihalache Madgearu Mironescu vendége.

Most megérkeznek a kaniszterek is. Pop Valert ságírók veszik körül, akik ternizál. Tatarescut megá írók.

Politikai impressziók az ünneplő Sinaiában

Filipescu Mihalache-kormányt vár. A nemzeti parasztpártiak úgy tudják, hogy Tatarescu kormányon maradása érdekében manőverez

Sinaia, október 27. A frakkoknak második csoda tülekedése a szállodákban, milyen ünnepi nyugtalanság nyomja rá bélyegét Sinaiára ezen a csudálatosan szép, az őszi nap aranyporával behintett reggelen? Mihály hadnagy avatására készül a koraős csudálatos színeiben pompázó városka. A hegycsúcsokról viharosan verődik vissza az ágyudőrej robaja, amely a nagy nap beköszöntését jelzi. A felállított tribünön már gyülekeznek a politikusok, hogy asszisztálhassanak a hadnaggyá avatás megkapó ceremóniáján. Újságírók és meghívottak egyaránt a pártvezérek arcát, gesztusait, egymással való érintkezéseknek formáit kutatja, hogy ezekből próbálja kibetűzni a politikai jövő nagy kérdéseit.

Elsőnek Argetoianu jelenik meg a tribünön. Hiába keres partnert magának, hogy néhány maróan és és ragyogóan szellemes megjegyzéssel világítsa meg a politikai helyzet aktualitáit. Nem marad más hátra, mint hogy mondain konverzációba kezdjen egy elegáns hölgygel. Lassan benépesedik azonban a tribün. A miniszterek egy csoportban jelennek meg, idegesítően magabiztos mosollyal ajkukon. Talán a legnagyobb kíváncsiság Mihalachet fogadja. A parasztpárti vezér arcán nyugalom ül, amelyből hiányzik minden izgalom és sietés. Ő talán a holnap embere. Egyelőre Inculet-cel tréffalozik, aki boldogan dörzsöli kezét az ünnepek sikeres megrendezéséért. Azután Iunian és Gheorghe Bratianu között foglal helyet.

— Mondd csak, Grigorică, — kérdezi Iunian Mihalache — melyik a nagyobb: az udvari marsall, vagy a főudvarmester? — és Urdareanura mutat, aki fényes udvari egyenruhában válik láthatóvá.

— A főudvarmester — válaszolja Iunian.

— De még üresedésben van a marsalli tisztség.

— Az Maniu lesz. De persze a pártban málnatok, — válaszolja promptul Iunian. A megjelentek kommentálják Iunian és Mihalache barátságos szóváltásait. Vaida a tribün mélyén magánsan figyel az ünnepeket. Pál jügoszláv herceg Franasovici-csal fog kezét. Tatarescu — most is egyenruhában — az uralkodó baloldalán foglal helyet. Gheorghe Bratianu Averescu marsall bizalmasával, Papacosteával társalog. Az alkotmányos front létezik még. Argetoianu körülítették végre barátai és alkalma nyílik arra, hogy sziporkázzék. Figyelem, egy asztalnál elegáns hölgyek mellett Iunian és Goga foglalnak most helyet. Személyes barátok, de politikai ellenfelek, akik között nem lehetséges semmilyen társulás.

— Ha Mihalache jön, jobboldali front fog kialakulni, — hangzik egy vélemény.

— Nem hiszem.

— Majd meglátjuk.

Grigore Filipescu optimista és magabiztos.

— Mégis Mihalache-kormány következik, — jelenti ki.

— En azt hiszem, hogy marad Tatarescu — válaszolja valaki, aki röviddel ez előtt beszélt egy kegyelmes ural.

— Ha így lesz, akkor nyolc hónapig fog hatalmon maradni — válaszolja Filipescu. És milyen izgalom közepette!

Megindult a suttogás és a kombinálgatás.

— Vaida Brassóba utazott; találkozni fog Mihalacheval.

Az újságírók autóbá ugranak, egyesek telefonálhatnak.

— Nem igaz — érkezik meg az információ. Mihalache Madgearunál van. Vaida Mironescu vendége.

Most megérkeznek a kastélyhoz a miniszterek is. Pop Valert a jobboldali újságírók veszik körül, akikkel melegen fraternizál. Tatarescut megállítják az újságírók.

— Miniszterelnök ur, az ön társai nem akarják megmondani, ki lesz a jövő belügyminisztere.

— Inculet — jelenti Lepadatu szenátusi elnök.

Tatarescu időközben audiencián jelenik meg az uralkodónál. Az újságírók között villámgyorsan terjed el a hír, hogy a miniszterelnök Törökországba való elutazása előtt fel akarja vetni a bizalmi kérdést és tudni akarja, hogyan áll a szénája.

Az újságírók lázas izgalommal várnak a kastély halljában. Végre Tatarescu kijön. A figyelem megfeszül. Egy jelt várnak, egy gesztust, egy mosolyt, vagy homlokáncólast. A miniszterelnök azonban merev, áthatolhatatlan magatartásban makacsolja meg magát. Megérkezik Inculet is.

— Milyen a politikai helyzet?
— Most az ünnepek közepette?
— Igen.
— A kormány helyzete biztos, nagyon biztos.

Madgearu visszavonult villájába és gazdasági problémákat tárgyaló könyvet olvas. Elmondjuk neki, hogy a politikai világban különböző hírek vannak forgalomban arról, hogy fog csinálni Mihalache, ha kormányra hívják és milyen magatartása lesz, ha ellenzékben maradna.

— Kinek jut eszébe azt hinni, hogy Mihalache a mai körülmények között eshetőségekről vitatkozna. A kellő időben megtalálja majd a megfelelő megoldást. Nem az az ember, aki alkalmatlan jóslásokkal gyengítene a párt erejét.

A nemzeti parasztpártiaknak az a meggyőződése, hogy pillanatnyilag a kormány sem tudja ki és mi következik. A liberálisok szeretnének hatalmon maradni. Ezzel kapcsolatosan különböző kulissza-mögötti manőverek is folyamatban vannak. Pontosan azonban csak a válság pillanatában lesz majd megállapítható, a várható megoldás. Addig a legfőbb alkotmányos tényezőnek egyetlen gesztusa sem fogja elárulni, hogy milyen tervei vannak.

Előkerül ismét Grigore Filipescu. Megkérdezik tőle, mire alapítja azt a véleményét, hogy Mihalache-kormány következik?

— Továbbra is hiszem, hogy a dolgok normálisan fognak lefolyni. Nem tudom elképzelni például, hogy egy miniszter rövid nadrágban és vadászkalappal jelenjék meg audiencián...

— És ha a nemzeti parasztpártiak nem jönnének hatalomra?

— A párt ereje akkor sem fog csökkeni. Ellenkezőleg. Senkisé fog a pártból kilépni, sőt valamennyien szoros egysebben sorakoznak fel majd a vezér körül.

— Maniu körül?
— Lehet.

Az uccákon megjelenik a fáklásmenet. Ködben vész el a katonazenekarok muzsikája. A hegyek árnyaknak látszanak, amelyek gigantikus kézzel nyulnak be az éjszakába. A meghívottak recepcióra készülnek.

A hegyermokon kigyultak az örömtüzek...

(h. e.)

Gyermekek számára is

az Odol fogpép a legjobb fogpép, mert nem keményebb, mint a fog zománca.

Tehát nem okozhat kárt a zománccnak, azonkívül nemcsak tisztít, hanem fel is üdíti az egész tesiet.

Ha fogainak ápolása céljából Odol fogpépet használ, a leghelyesebben jár el, mert az Odol fogpép megőrzi fogainak épségét.

ODOL

FOGPÉP

Számadatok a bécsi zsidókról

Csökken a születések és emelkedik az öngyilkosságok száma

Bécs, október 27. A bécsi zsidó hitközség statisztikai hivatala érdekes adatokat közöl a bécsi zsidóságról.

Eszerint 1937. első kilenc hónapjában 736 házasságot kötöttek, 568 gyermek született és 2045 haláleset történt.

Különösen feltűnő jelenség, hogy az öngyilkosságok a halálesetek 4.5 százalékát teszik ki, holott a háború előtt ez az arányszám 1.75 százalék volt csupán.

Ugyanezen idő alatt 425 egyén lépett ki a zsidó felekezet kötelékéből és 204 lépett be a zsidó vallásközösségbe. Ez utóbbiak közül 114 visszatérő.

1936-37 tanévben 2294 zsidó fiú és 2437 leány látogatta a népiskolákat, 1589 fiú és 2048 leány felsőbb iskolákat.

Az anyakönyvi hivatal feljegyzései szerint a születések száma állandóan csökkenő tendenciát mutat a zsidóknál.

Tel-Avivban életbelépett a szombatvédelmi törvény

Jeruzsálem, október 27. A hivatalos lapban rendelet jelent meg, amely törvényt emeli a szombati üzeltzárást Tel-Aviv városában. A kormány által jóváhagyott törvény szövegét a városi tanács kiplakátírozta. A szombati törvény tiszteletben tartásának ellenőrzését egyelőre nem bízzák a rendőrségre. A városi tanács külön hivatalnokokra ruhazza ezt a feladatot.

A törvény értelmében hétköznap ezután is este hét órától reggel öt óráig lesznek zárva az üzletek. Az ünnepnapok előestjén este 10 óráig nyitva tarthatnak. A város határában különösen a Jaffa mellett lévő üzletek, elsősorban az élelmiszerüzletek este 9-ig is nyitva tarthatnak.

Szombaton minden üzletet zárva kell tartani, beleértve a tejszarnokokat és fagyaltbódékat is. A kávéházak és vendéglők péntek este és ünnepnapok előest-

— Eddig 25 millió lejt jegyeztek a határerődítményekre. Bucurestiből jelentik: A törvényhozási választások eredménye megerősíti a nemzeti unió győzelmét amely 42 mandátumot szerzett. A köztársasági elnök 21 képviselőt nevezett ki, akik között van Bechara Khoury ellenzéki vezér is.

Csúfít és öregít a fémkorona!
Csak egyéni színű és formájú porcelán

Jacket koronát

kérjen fogorvosától! Érdeklődjön:

DENTO-CERAMICA

porcelán szaklaboratóriumban Cluj,
Str. Călugărețelor 6/c. Telefon 25-99

Sásárhelyi titása

ba gyurt élet...
aga, ami a nem...
eg a legtávolabb...
merese a vásár...
brásművészeknek...
sarnokban elhe...
an nagyszáma...
az uccán, a ki...
a nézők, a tá...
lig lehet mozog...
zetiségi különb...
akarja annak a...
akit már három...
ki az első díj...
pozízió szobra, a...
gyik erdélyi vá...
ül. A 4 méteres...
rv a tgmuresi...
és az Aero Club...
vésszel a szobor...
„Mihai Viteaz”...
estiben van, fel-

éses berendezés...
van elhelyezve...
a. tul a forma...
készfő forrótt e...
en erős oldala...
ortré — köztük...
Colonyciuc tábor...
zek váltják ki a...
at, mert a mű...
a legszembetű...
állandóan sok...
aban a periferi...
figurái. Egyik...
dime „A nyomo...
tethűséggel adja...
ének fásult re...
észködő környör...
tartását és itt...
gonosz gyűlöle...
ása a „Gond”,...
asszony minden...
prospektus sem...
etők”, „Asszony...
váró” és a többi...
t szobrok Izsák...
si alkotásai. —...
ilusban készült...
koló asszonyok”,...
asszonyok” a...
nt a legnagyobb...
is megállanak...
pozíciók közül...
nemelkedőbb.

halmozza szeren...
ideje egy rövid

művészeti főisko...
nagyobb magyar...
voltam. Első...
kolai kiállításon...
tal nyertem első...
Dolgoztam. Meg...
tot és meg is...
szobor kivitele...
nem került még

nden művész ál...
élek, azt hiszem

meg vagyok győ...
osenfeld Elisav.

sem kezelni!

kaphatók.

tást nyújt:

Timisoara

Lezajlottak az ortodox zsidó központi iroda képviselőtestületének tanácskozásai

Megválasztották a központi bizottságot. — A határozati javaslat tiltakozik az antiszemita igazítás ellen

Cluj-Kolozsvár, október 27. Az erdélyi ortodox központi iroda folyó hó 25 és 26-ára hívta össze a nyár folyamán újra megválasztott képviselőtestületet Clujra. A gyűlés mindenképp a központi iroda anyagi bázisának megteremtésével és a központi bizottság megválasztásával foglalkozott. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel a képviselőtestület tagjai szép számban vettek részt. Megjelentek: a szatmári, somlyói, szigeti, visói, hida, marosvásárhelyi, szászrégeni, szebeni, nagyfalusi, beszercei, bethleni, marosújvári, ruszkovai, kápolnokmonostori, erdői és bánffyújvári főrabbi. A világi tagok közül megjelent Steinbach J., Grosz M. és Jozsovits Lipót (Sziget), Weisz Gyula, Rosenzweig Emanuel és Lövi Mór rabbi (Kolozsvár), Ordentlich Ferenc, Schönberger D. és Fülöp M. (Dés), Friedmann F. és Schönbrunn A. (Temesvár), Drummer Sámuel (Szatmár), Ullmann Miklós, Rosenberg H. L., Lefkovits L. (Oradea), Mendel M. Steinberger M. (Marosvásárhely), Scharfstein J. (Arad), Waldmann L. (Kraszna), Edelheit (Reteg), Lichtenstein J. (Bethlen), Brach S. (Nagybánya).

Wesell Albert elnök-főrabbi megnyitó beszédében annak a reményének ad kifejezést, hogy a tanácskozások határozatai igazi ortodox szellemű fognak létrejönni. Békére hívja fel a megjelenteket, békére a hitközségeket, mert csakis ezen az úton remélhető a zsidóság átmentése jobb időkre. Ismerteti az iroda sármányos helyzetét és párhuzamot von a többi országok zsidó központi irodáinak helyzetével. Előadja a mai problémákat: a jesivák zavartalan működését, a szombati írásmentességet és a vonaton való imádkozás jogát.

Többek között a tanácskozás után Teitelbaum Joel főrabbi ismerteti az iroda hivatását, amely nem lehet egyéb, mint ügyelni arra, hogy a hitközségek a Tóra szellemében legyenek vezetve. Hager főrabbi javasolja az összes hitközségi elnökök bevonását az iroda tanácsába. Legalább egyszer egy esztendőben ők is szóljanak hozzá az ortodox közügyekhez. A javaslatot Teitelbaum Joel főrabbi azzal ellenzi, hogy számos hitközségi elnök nem eléggé vallásos és nem érez azokkal az elvekkkel, amelyek az iroda képviselői.

Ordentlich Ferenc az iroda anyagi bázisát a bélyegrendszer további fenntartásában látja, míg Mendel Mór (Marosvásárhely) a husvétli lisztnek az iroda által való kezelését ajánlja.

A következő ülésen Freund főrabbi (Reghin) felolvasta a múltévi zárszámadást, amelyet egyhangúlag elfogadtak. A tanácskozások főleg az irodai hozzájárulások minikénti biztosításáról szóltak. Ezután az elnök javaslatára a központi bizottság rabbi tagjait jelölték ki. Ezek: Ehrenreich Salamon örökös dísztag. Tagok: a szatmári, dési, a halmeui, marosvásárhelyi, visói, szigeti és reghini főrabbi.

Spitz beszercei főrabbi a rabbibizottság tanácstagjává választották. A központi bizottság világi tagjainak megválasztása a következő eredménnyel végződött: Freund József (Szatmár), Ullmann István (Nagyvárad), Czitrom Benjámín (Medgyes), Jozsovits Lipót (Sziget), Weisz Gyula (Kolozsvár), Ordentlich Ferenc (Dés), Friedmann Ferenc (Temesvár), Siedenfrau József, Ullmann Miklós (Oradea), Drummer Sámuel (Szatmár), Rosenberg H. L. (Nagyvárad), Mandl Mór (Marosvásárhely), és Schönbrunn Adolf (Temesvár). A központi bizottság tiszteletbeli tagjává választották Ullmann

Abrahamot (Nagyvárad). A képviselőtestület kiegészítette magát: Freund Chaim (Szatmár), Paneth Zeimus (Marosvásárhely), Heller Mózes (Ludas) és Rosmann Lipót (Dés) tiszteletbeli tagokkal.

Wesell elnök főrabbi ezután felolvasta a határozati javaslatot, amely szerint az ortodox zsidó hitközségek központi választmányának és képviselőtestületének ülése „tisztá lelkiismeretből fakadó jogos önértékeléssel állapítja meg, hogy a hatáskörébe tartozó zsidó hívek állampolgári kötelezettségeit a legmesszebbmő módon teljesítik úgy az adózás, mint a katonai szolgálat terén. Hasznos munkáit a közösségek, hűségese aliatvalói öfelségének és minden tekintetben jó hazafiak. Vallás-erkölcsi érzésük az állam belső rendjének erős oszlopa és ezeknél fogva elvárhatják,

hogy hitközségeik, intézményeik, vallásuk gyakorlása a hatóságok messzemenő támogatásban részesítsék.”

A határozati javaslat mély keserőséggel tiltakozik a féktelen igazítás ellen, amely a törvényadta jogainktól akar megfosztani. Kívánja, hogy a zsidó hitközségek számára a többi felekezet részére nyújtott államsegély arányában adassék segély. Kívánja továbbá a javaslat, hogy az összes állami, elemi, közép- és szakiskolákban a zsidó növendékeket mentesítsék a szombati és ünnepnap irás, rajzolás és számolás alól. Jelöltessék ki tanítóképzők, ahol zsidó növendékeket az intézetek kívül étkezhessenek, vallási törvényeinknek megfelelően.

Select Mozdó

MA PREMIER!

SIMONE SIMON

közkezdvelt művésznő egyetlen ideai filmje:

Hetedik mennyország

egy fiatal leány könnyekig megható története. A többi szerepekben:

James Stewart, Jan Hersholt.

Műsoron kívül hirdó!

KÖZGAZDASÁG

A new-yorki tőzsdebessz politikai és gazdasági háttere

A Wall-Street hangulata annyira befolyásolja nemcsak Európa tőzsdéit, hanem gazdasági nyugalmát is, hogy fölöttébb szükségnek tűnik pontos képet kapni a Wall-Street magatartásának okairól. Egyes tőzsdénapi árfolyamváltozásaira könnyen lehet magyarázatot találni. Mint beszámoló szerzője: Roosevelt csikagói beszéde az amerikai külpolitika irányváltozásáról és az európai ügyekre való beavatkozásáról, a kongresszus összehívása a mezőgazdasági termelés és a munkavizonok fokozottabb ellenőrzéséről szózó tövények megalkotása céljából, a szakszervezeti harc kiélekedése, végül pedig az aggasztó külpolitikai helyzet. Az időként jelentkező árfolyamemelkedéseket viszont a következő hosszmomentumokkal indokolták: az Egyesült Államok új és nagy fegyverkezési programot fognak megvalósítani; a washingtoni tőzsdéi és értékpapírbizottság lazítani fogja a Wall-Street ellenőrzésének feltételeit, nevezetesen hozzájárul az 55 százalékos minimális fedezet csökkentéséhez.

Mindezeknél az argumentumoknál mélyenfekvőbb az a felfogás, amely az árfolyamok visszaesésében a gazdasági kilátások rosszabbodásának előzetes leszámítolását látja a tőzsdéi árfolyamokban. De ez az argumentum sem meggyőző, mert az amerikai konjunktúra gyengülése és várható tartama a legpesszimistikusabb megítélés szerint sem tesz szükségessé olyan mélyreható árfolyamkorrekturákat, mint amelyekkel az utolsó két év legmélyebb árfolyamait sikerült elérni. Ezek az árfolyamok még akkor sem indokoltak, ha figyelembe vesszük, hogy az amerikai termelési költségek merevsége lényeges befolyással lesz a vállalatok bevételeire.

Newyorki pénzügyi körökben ezért az utolsó hetekben egyre nagyobb nyomattal hangsúlyozzák, hogy a Wall-Street magatartását bizalmatlansági votumnak kell tekinteni Roosevelt gazdasági politikájával szemben. E felfogás szerint az árfolyamcsökkenések nem átmeneti és csak tőzsdetechnikai megszakítását jelentik a hosszmozgalomnak, hanem a magángazdaság kilitásainak hosz-

szulejára szóló megítélését. Ennek a felfogásnak hirdetői rámutatnak arra, hogy Roosevelt éppen most az Egyesült Államok nyugati államaiban tett utazása után még szilárdabban el van határozva mint azelőtt a New Deal alapfogalmainak törvényes uton való érvényrejtésére. Bár Roosevelt környezete ezt ismételtelen megcáfolta, a Wall-Streeten mégis azt hiszik, hogy Roosevelt végső soron a „tisztá nyereségi elvnek” messzemenő kiküszöbölését tervezi. Nem kétséges, hogy ez a felfogás Roosevelt politikai ellenfeleinek táborából származik.

Tőzsdetechnikailag rendkívül érdekes képet nyújt az a jelentés, amelyet a washingtoni Securities et Exchange Commission publikált és mely megállapítja, hogy a forszírozott eladások két csoportra vezethetők vissza. Az egyik az aktív tőzsdetagoz csoportja, a másik a tőzsdén jegyzett nagyvállalatok főrésztulajnosainak és igazgatóságai tagjainak sorából alakult csoport. A tőzsdetagozok április óta saját részvényállományukból 2.5 millió darabot adtak el; az utolsó hónapokban átlag havonta 350.000 darab részvényt. Ezzel szemben a kis tőzsdéi közönség amelynek megbízását nem a Wall-Streeten előt 100 darabos kötésekben bonyolítják le, részvénytulajdonát lényegesen növelte. Eppen szeptemberben, amikor legerősebben estek vissza az árfolyamok, a közönségvételek 1.2 millió részvényt tettek ki. Ez annyit jelent, hogy megkezdődött a Wall-Streeten egy folyamat, amikor a rész-

Bélfürdő

(subaquales Darmbad)

modell KARLSBAD

a PARK Szanatóriumban

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye.

ארטה. כשר

UJ!

Őrizze meg eredeti okmányait. Készíttessen róluk

UJ!

Fotókópiát

Percek alatt készül

Finkler Antal

írógépszaküzletben Cluj, Str. Regina Maria No. 9. Telefon 14-93.

vények az erős kezektől a gyenge kezektől mennek át.

A washingtoni államszövetségi értékpapír- és tőzsdebizottság még eddig nem talált elegendő bizonyítékot arra, hogy az árfolyamok letűrése bizonyos manipulációkra vezethető vissza. De nagy feltűnést keltett, hogy a United Steei tőzsrészvényekben szeptemberben lebonyolított feltűnő kontremintanzakciók ügyében elrendelt vizsgálattal nem jutott nyugvópontra a bész okainak vizsgálata, hanem kiterjesztették négy további részvényre, a General Motors, a Newyork Central, az American Tel és a Standarr Oil részvényeire. Ebből azt feltételezik, hogy a vizsgálat olyan momentumokat fog produkálni, amelyekből világosan kiderül, mennyire elsősorban Roosevelt politikai ellenfeleinek machinációról van szó. Ha pedig ez megállapítás nyer, akkor az európai tőzsdének és gazdasági életnek alig van oka a newyorki tőzsdéi tendenciát követni.

A monopól felbontja a sóeladási szerződéseket. Hogy új sóeladási rendszert vezethessen be, a CAM elhatározta, hogy felbontja az összes jelenlegi megbízottal való szerződéseit. A felmondás szerződésileg 1 évben lett kikötve, tehát a tegnapi felmondott szerződések csak 1938 október 26-án járnak le.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, október 23.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadások, hírek. 13: Hírek. 13.10: Lemezek. 14: Előadás. — 18.15: Katonazene. 19.10: Kis rádiózenekar. 20.15: Balalajkazenekar. 21: Hangverseny. 21.15: Filharmónikusok. 23. Lemezek. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Énekegyüttes. 13.30: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.40: Hírek. 17.15: Előadás. 18: Színeszóna feleségek előadás. 18.30: Hangverseny. 19.30: Háztartási tanácsok. 19.45: Hanglemezek. 20: Küllügyi negyedóra. 22.10: Hírek. 22.30: Cigányzene. 23.25: Zongoraverseny. 24: Olasznyelvi előadás. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Angol nyelvtanítás. — 19.20: Hanglemezek. 20.15: Előadás. 20.45: Katonazene. 21.45: Hírek.

Bécs. 11.50: Zene. 14.45: Lemezek. 17: Lemezek. 18.15: Dalok. 19.55: Operazene. — 23.55: Szórakoztató zene.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

legmodernebb kivitelben készülnek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Bares L. Pop 10. Telefon: 8-61.

STEAN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zoldá ucca) 19. Orszagszerte elismert kitünő konyha, szolid árak, figyelmeztetés

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye.

ארטה. כשר

Feuch

Lion Feuchtwanger, az erdélyi zsidó mestere, faképnél áll, amelyben ő és amelynek nem egy meg az intuíciója ereje maibb mába; Elátoga Eleinte huzódott az írásba foglalja: Ich s Aufgabe zu gestalten, kára azonban tervet, narcban áll az egész zugság, ellenséges érz a helyzetben, tartja P ne meglapulni a besz eői és ehallgatni min retet, amit tapasztalt Feuchtwanger sok po előtt a német emigrác háborodott ellentmon Moskau 1937. (Az ar ta ki.)

Feuchtwanger nem vagy nemzetgazdász, Koltó. Es ha most (tpe ezen a riporton bizony tolt, sok benne egyéni vonás, sok a lír a beszámolóban, az ír asművészete. Komoly, az o-osz állapotokról hí oroszul sem tud. Tolm getett el az emberek ahová elkísérték, azt mutatni neki. Afféle u kelő idegen volt Moszk a Hitlerrel ba átkozó a belül egyhuron pendül megbízhatóság szemp A legfurább mindenese ger, a német diktatú elvi ellentétben a dikt vá. Hajlandó lemondan jogokról, amiket az e narcban kivított, hajl agyára, a tollára, ha e karéj kenyér és erre a az éhezőknek.

Itt, emél a pontnál met emigráció egyik a Leopold Schwarschild, Tagebuch főszerkesztő ágénzetét a leghevese — azt tartja, hogy ez gyékényt a német emi moritja a Hitler-ellen ideológiáját. Hiszen hogy ahogyan a fegyv junkturát teremtet, bővebb táplálkozási i, majd a náciuralom. E következik, bünböcsána réknek? Akkor felede és a kényszermunka m indokolatlaná válik az szabadságot, a magán íeménynyilvánítást, önr eó Gestapo rendszerrel, chem levado fíchje ha ad Schwartzschild a zs és emlékezteti a közös szesz-beli kénszermun lomra, amit ama bizo meg az egyiptomi kény Kenyér és vaj dogalom ez a mózesi forradalom Pusztaí vándorlás és az első következménye zsidók között, akik vis bőségesebb táplálkozást ráv-nak volt talán igaz zekes híveinek? Vagy ság harcosainak?

Feuchtwanger szerel linizmus mellett néh különösebb és érthet veszi, hogy a jól öltöz ruhátárból kölcsönözte ja, hogy a lakásviszon két négyzetméteres, te hely jár ki a polgárm többnapos késéseket ok ban. Hogy a W. C.-ek sok, írók, tudósok kény Utákozik a tulzába, miatt, azon, hogy még tást is a diktátor szo hogy a megkérdéztette monoton, állandón u használják és valóság zik, hogy felsőbb hata foglalásukat, egyik nag lizmust megváltó konf szovjeten kritikusaí Szörnyülködik a cenzur kiválóbb írókba is bele követelődőbb: heroiikus mindenkítől és szájkos akik nem alkalmazkod az alkotmány írott ma nyoma sincs azoknak

Feuchtwanger Moszkvában

Lion Feuchtwanger, a történelmi regény híres mestere, faképnél hagyta néhány hétre a mulat, amelyben olyan otthonosan mozog és amelynek nem egy rejtélyét oldotta már meg az intuíciója erejével és kiüccant a legmagasabb mába: Elátogatott Moszkvába.

Eleinte huzódott attól, hogy az élményeit írásba foglalja: Ich sagte mir, es sei meine Aufgabe zu gestehen, nicht zu reden. Nemsokára azonban tervet változtatott. A szovjet harcban áll az egész világgal. Kajánság, hazugság, ellenséges érzület környékezi. Ebben a helyzetben, tartja Feuchtwanger, vétek lenne meglapulni a beszámolás kötelezettségére elől és ehalgatni mindazt a szépet és dicsőretet, amit tapasztalt. Így született meg a Feuchtwanger sok pont felvert és mindenekelőtt a német emigráció belüli témáiról felhuzódott ellentmondást kiváltó könyve: Moskau 1937. (Az amszterdami Querido adta ki.)

Feuchtwanger nem tudós, nem szociológus, vagy nemzetgazdász, de még publicista sem. Költő. És ha most irodába vágta a fejszéjét, ezen a riporton bizony erősen megérik a költői volta, sok benne a bizárság, tultengo egyéni vonás, sok a líra. Ami megfog ebben a beszámolóban, az írójának ötletessége, stílusművészete. Komoly, megalapozott tudást az orosz állapotokról hiába várunk tőle, hiszen oroszul sem tud. Tolmács segítségével beszélgetett el az emberek legtöbbjével. Odament, ahová elkísérték, azt látta, amit megakartak mutatni neki. Afféle luxushoteleiben lakó, előkelő idegen volt Moszkvában, mint Berlinben a Hitlerrel barátkozó angol lordok és körülbelül egyhuzron pendülnék, egyenlő értékűek megbízhatóság szempontjából az itéletek is. A legfurább mindenestre, hogy Feuchtwanger, a német diktatura menekültje, nem áll elvi ellentétben a diktatura orosz változatával. Hajlandó lemondani azokról a szabadságjogokról, amiket az emberiség évszázados harcban kivívott, hajlandó bekilyót rakni az agyára, a tollára, ha ezen az áron nagyobb karéj kenyér és erre a kenyérré több vaj jut az éhezőknek.

Itt, ennél a pontnál rohamozta meg a német emigráció egyik nagyszerű publicistája, Leopold Schwarschild, a párizsi Das Neue Tagebuch főszerkesztője, a Feuchtwanger világhírnévét a leghevesebben. Me-t — okkai! — azt tartja, hogy ez a fel fogás ki huzza a gyékényt a német emigráció alól, agyonnyomorítja a Hitler-ellenes, a diktatura át ítélt ideológiáját. Hiszen könnyen elképzelhető, hogy ahogyan a fegyverkezési iparban konjunkturát teremtetett, idővel, parancsszóra, bővebb táplálkozási lehetőséget is biztosít majd a náciuralom. És, ha ez az állapot bekövetkezik, bünbocsánat jár ki majd Hitlernek? Akkor feledve lesz a gyújtótabók és a kényszermunka minden rémsége? Akkor indokolatlanul válik az oppozíció a személyes szabadságot, a magánlakást, levéltitkot, véleménynyilvánítást, örendelkezést lábbal tipó Gestapo rendszerrel szemben? Lo al halechem levado jichje haadam! — kiáltja a zsidó Schwartzschild a zsidó Feuchtwanger felé és emlékezteti a közös őseik Pitom és Rámszész-beli kényszermunkájára és a forradalomra, amit ama bizonyos Mózes szervezett meg az egyiptomi kényuralommal szemben. Kenyér és vaj do gában — tehetjük hozzá — ez a mózesi forradalom sem hozott bőséget. Pusztai vándorlás és éhezés-szomjazás volt az első következménye és bizony akadnak a zsidók között, akik visszasírták az egyiptomi bőségesebb táplálkozást. De ennek az érv ráv-nak volt talán igazga? A kenyér és a vaj ékes híveinek? Vagy talán mégis a szabadság harcosainak?

Feuchtwanger szerelmi vallomását a sztalinizmus mellett néhány melléközöngé még különösebbé és érthetlenebbé teszi. Eszreveszi, hogy a jól öltözött színész nő színháza ruhatarából kölcsönözte estélyi ruháját. Tudja, hogy a lakáviszonyok rémségek. Hogy két négyzetméteres, tehát koporszerű fűrhely jár ki a polgárnak. Hogy a kocsihány többnapos késéseket okoz az utiprogramokban. Hogy a W. C.-ek előtt előkelő politikusok, írók, tudósok kénytelenek felsorakozni. Utákozik a tulzába vitt Sztalin kultusz miatt, azon, hogy még a Rembrandt kiállítás is a diktátor szobra ualja. Ráébred, hogy a megkérdéztettek optimizmusa erősen monoton, állandóan ugyanazokat a szókat használják és valósággal dadognak; megérzik, hogy felsőbb hatalom diktálja az állásfoglalásukat, egyik nagy tünete az individualizmust megváltó konformizmusnak, amit a szovjeten kritikusaí oly erősen kivetnek. Szőnyülködik a cenzura miatt, amely a legkiválóbb írókba is belefojtja a szót és egyre követelezősőbb: heroikus optimizmust követel mindenkitől és szájkosarat rak mindazokra, akik nem alkalmazkodnak. Eszreveszi, hogy az alkotmány írott malaszt, hogy az életben nyoma sincs azoknak a jogoknak, amiket a

papirosron imponáló bőkezűséggel a szovjetpolgároknak juttat. Végigkibice-ite a Pjatakov és Rádek elleni pert és megtudta, hogy a tárgyalás a tömegnek szánt színjáték csupán. A bizonyítási eljárást — állítólag — korábban lefojtyatták és az — állítólag — bebizonyított árulást a szibériai paraszt intellektusának megfelelő formában találták fel ezeken a teatráis „bírósi tárgyalásokon“. A könyv végén azonban mégis és négyzetesen felcsendül a „Jaj!“, a harsány igen arra a kérdésre, hogy helyes-e mindazt, ami Szovjet-oroszországban történik. És az írása telistele van tüszurásokkal azok ellen, akik, mint legutóbb André Gide, csalatkozva, kiábrándulva tértek haza Oroszországból.

Sokat foglalkozik Feuchtwanger a Sztalin — Trockij ellentéttel. Sokat és felkészületlenül. Az egyik oldalon csupa fényt lát, a másikon csupa sötétséget. Minden alkotást, a Trockij közismert alkotásait is, Sztalinnak tulajdonítja és egyenesen emberfeletti készséget áradoz Sztalinnról. Még az orosz stílusát és kiejtését is megdicséri, holott közismert, hogy a georgiai Sztalin idegen kiejtéssel beszél az orosz nyelvet, hogy a stílusa döcögő és hogy Feuchtwanger maga kulktot sem tud oroszul, tehát nem kompetens ennek a kérdésnek eldöntésére. De már annyira elvetette a sulyot a beszámolójában, annyira a fantáziájának rabja és olyan kevéssé ragaszkodik a tényekhez, hogy ennél a pontnál sem tudott megállást parancsolni magának.

Néhány oldalon át a zsidókérdésről ír Feuchtwanger. Válgig erősítgeti, hogy a Szovjet megoldotta a megoldhatatlannak hitt zsidókérdést is. A régi Oroszországban a Plevhe (Feuchtwanger itt is felületes, ez a mondas nem ettől a cári minisztertől, hanem Podjedonoszevtől, a szent szinódus elnöktől származik!) programja volt érvényben: A zsidók egyharmadát a kereszténységben alkarták elvezetni, a második harmadát ki-

vándorlásra kényszeríteni, a harmadikat agyonéheztetni. „Az Unió más utat talált. Az ötmillió zsidó (ez is felületes szám, az 1926-os népszámlálás szerint Oroszországban kétésfélmillió, egészen pontosan 2,599.973 zsidó élt) nagyrészt asszimilálta a szovjet, a másik résznek nagy, autonóm területet és e területen gyarmatosításának eszközeit bocsátotta rendelkezésére... A termelés menetének rendkívüli tempója sok embert igényel, kezeket, agyvelőket, s a zsidók készségesen bekapcsolódtak ebbe a folyamatba és ez elősegítette az asszimilációt, amely itt előbbrehaladt, mint bárhol máshol a világon. Megesett, hogy zsidók így szóltak hozzám: Már évek óta nem gondoltam arra, hogy zsidó vagyok; csak az Ön kérdései juttatták ezt eszembe“. Majd a zsidó parasztokról beszél, arról a nagy lendületről, hogy a zsidók a mezőgazdasággal foglalkoznak. Hogy azután néhány sorral lejjebb rációfolyon magára és elbeszéli, hogy a zsidó ifjúság a városokba csődül, ahol művelődési lehetőségek nyílnak meg előtte és a zsidó falukban ritkaság a 15—30 év közötti ifju vagy leány.

Feuchtwanger szerint a szovjet likvidálta azt a korábbi tézist, hogy „a zsidó népiesség illuziója káros“ és megengedi, hogy a zsidók megőrizzék nemzeti voltukat. Am ezt a szovjetbeli nacionalizmust „józan lelkesedés“ jellemzi. Szakított a héber nyelvel és a jididist használja és szakított Palesztinával és Birobidzsánban építi fel az államát. Birobidzsán valóság Feuchtwanger szerint. Város áll már a területen: iskolákkal, kórházakkal, közigazgatási palotákkal, színházakkal és Moszkvából direkt kocsin lehet odautazni és expresszvonaton. A jövő évre 100 ezer zsidó bevándorlást készíti elő a szovjet és annyi a jelentkező, hogy erősen meg lehet rostálni őket.

Feuchtwanger beszámolójának ez a része is hiányos és felületes. A szovjet csak nyelvi autonómiát és szabadságot ismer. (Hans Kohn-nak Der Nationalismus in der Sowjetunion című könyvéből idézi.) Kulturális autonómiát és szabadságot nem. A marxizmust minden nyelven lehet és kell is hirdetni — tartja a szovjet és ezért barátja és terjesz-

tője a különböző nemzeti nyelveknek. Visszont nem akarja, sőt megtiltja a kulturális összefüggést a feudális és kapitalista korzakkal, szétszakítja a szálakat, amelyek a jelent a multtal egybekapcsolják. Ez a nemzeti kultúra halálát jelenti különösen azoknál a népeknél, amelyeknél a kultúra gyökerei a messzi multba nyulnak vissza. A szovjet nem kívánja a zsidó nép asszimilációját. Semmi kifogása egy kommunista zsidó nemzet ellen, de ennek a frissen sült zsidó nemzetnek teljesen el kell különödnie a történelmi zsidóságtól. A héber nyelv, a zsidó kultúra, ahogyan háromezer esztendőn át kristályosodott, tilalmas valami a szovjet területén. (Mindent elfelejtette Feuchtwanger elmondani.) (g. s.)

Cuzista ágensek leszurtak egy községi bírót, aki beszédében a jobboldali áramlatokat támadta

BUCURESTI, október 27. (Az Uj Kelet tud.) Miután az időközi választásokon a jobboldal csatát vesztett, most terrorista módszerekkel és brutálisokkal próbálják a politikai atmoszférát a maguk javára befolyásolni. Bucuresti jelentés szerint a botosan megyei Veresti községben Dimitrie és Vasile Niteacu cuzista vezetők bosszúból leszurták Corburanu községi bírót, Coburaneanu egy iskolavárat alkalmával beszédet tartott, amelyben élesen bírálta az anarchikus szélsőjobboldali áramlatokat. A községi bíró haloklik.

Lemetszették egy korcsmáros fejét a részeg munkások, mert nem adott italt

Részeg munkások borzalmas garazdakodása egy constancai csapszékben

Constanta, október 27. (Az Uj Kelet tud.) Borzalmas gyilkosságot követett el egy tengerparti kocsmában néhány részeg munkás. Az éjszaka folyamán a Romana Americana köölajfinomító társaság több munkása megjelent a Murfatlar uton lévő kocsmában, amely Neulai Vita tulajdona. A már amugis beszélt munkások italt követeltek, de a kocsmáros a késői órára való tekintettel megtagadta kérésüket. Emiatt szóváltás támadt, amely

csakhamar véres verekedésé fajult. Előkerültek a bicskák is, amelyekkel a részeg munkások agyba-főbe szurkáltak a kocsmárost, de még ezzel sem elégedtek meg, hanem egy irtózatos metszéssel lemetsték a szerencsétlen ember fejét. A kocsmá alkalmazottai közül többen főnökük segítségére siettek, de őket is összeszurkálták a támadók. Valaki közben értesítette a hatóságokat, amelyek a helyszínre érkezve hat támadót letartóztattak.

Megkezdődött a hajsz a az illegális bevándorlók ellen Palesztinában

Ujabb terrorcselekmények és hatósági megtorlások. Ibu szaud Sziria felé orientálódik

Jeruzsálem, október 27. Tegnap éjszaka ujabb szörványos merényletek történtek Palesztinában. A hatóságok ezért ujabb megtorló intézkedéseket foganatosítottak az arabok ellen. Jeruzsálemben letartóztatták a mufti egyik sógorát. Gazaban és

más városokban is több arab vezetőt vettek őrizetbe. Ugyanekkor azonban az uj bevándorlási törvény szigorú rendelkezéseinek alkalmazása is megkezdődött. 24 déloroszországi illegális bevándorlót lefogtak és

elítélték. Egyesekre börtönbüntetést mértek, másokat egyszerűen kiutasítottak. **Damaszkusz, október 27.** Juseff sejk, Ibn Szauid király kincstárnoka, Damaszkuszba érkezett, ahol a sziriai kormányval folytat tárgyalásokat Sziria és Hedzsasz közötti kapcsolatok szorosabbá tétele érdekében.

Jabotinszki szerint a Peel-javaslat „halott“

Varsó, október 27. A lengyelországi revizionista-cionisták konferenciáján Jabotinszki politikai beszámolót tartott, amelyben élesen bírálta az angol királyi bizottság javaslatait. Jabotinszki oda nyilatkozott, hogy véleménye szerint a Peel javaslat máris „halott“ és nem kerül megvalósításra. Jabotinszki felfogása szerint a Jordán két partján 100 ezer négyzetkilométeres területen 7—8 év alatt zsidó többség teremthető, hogy azután megalakulhasson a zsidó állam ezen a területen. Felszólította híveit, hogy tartssanak ki továbbra is ezen cél elérésére, majd éles támadást intézett a cionista szervezet és a cionista kongresszus ellen.

Genfben letartóztatták a Banca Nationala csekkcsalóját

Bucuresti, október 27. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi hatóságok röviddel ez előtt szélhámos bandát leplezett le, amely a Banca Nationala csekkjeit meghamisította, a Nemzeti Bank vidéki fiókjainál hatalmas összegeket vett fel. A banda vezére egy bizonyos Froimescu idejében értesült a leplezésről és sikerült külföldre menekülnie. Társát, Victor Rudinescut azonban Bucurestiben letartóztatták.

A fővárosi rendőrség körözlevelet adott ki Froimescu ellen, akit a svájci rendőrségnek sikerült egy elegáns genfi hotelben felfedezni és letartóztatni. A kiadatási eljárás rövid uton lezajlott és Froimescut ma átadták a brassói törvényszék ügyészégi fogházának.

UJI
gyenge kezekbe
ségi értékpapir-
nem talált ele-
az árfolyamok
okra vezethető
ett, hogy a Uni-
szeptemberben
emint tranzakciók
tal nem jutott
nak vizsgálata,
vábbi részvény-
York Central, az
Oil részvényeire.
vizsgálat olyan
ni, amelyekből
elsősorban Roo-
machinációról
apítást nyer, ak-
gazdasági élet-
tőzsdéi tenden-
sóséladási szer-
adási rendszert
határozta, hogy
gi megbízottai-
elmondás szer-
töve, tehát a
ések csak 1938
BOR
28.
dám zene, leme-
előadások, hírek
14: Előadás. —
Kis rádiózenekar.
21: Hangverseny.
Lemezek. 23.55
hanglemezek, ét-
bolvasások. 13.05:
2. 14.30: Szalon-
Előadás. 18: Szi-
18.30: Hangver-
anások. 19.45:
negyedóra. 22.10:
23.25: Zongora-
előadás. 1.05:
nyelvoktatás. —
Előadás. 20.45:
Lemezek. 17: Le-
5: Operazene. —
vek
atok
ciók
ben készül-
NITAS
észvnyttársa-
Str. Bares
Telefon: 8-61.
7.787A

SPORT

Vasárnap nem lesz Nemzeti Bajnoki mérkőzés Kolozsváron

Cluj, október 27. (Az Uj Kelet tud.) Az új rendszerű Nemzeti Bajnokság megannyi áldásából Kolozsvárnak is bőven jut. Addig, amíg a bajnokságot egy csoportban a tizenkettes létszám alapján bonyolították le, Kolozsváron minden héten volt bajnoki mérkőzés. A huszas csoportu beosztás óta, immár a harmadik hete, hogy Kolozsvárnak nem jut a bajnoki programból. Az eheti program szerint az Universitatea Lugoson a Vulturii-val, a Victoria Bucurestiben a Rapiddal játszik.

A vasárnapi bajnoki program és a játékosok névsora egyébként a következő:

I. csoport

Bucurestiben FC Rapid—Victoria, vezet: Vartolomeu Virgil.

Bucurestiben Unirea Tricolor—NAC, Petru Vasile.

Brailaban DUG—Phönix, I. Ceareanu.

Aradon AMTE—Kinizsi, Muresan, Cluj.

II. csoport

Bassóban ACFR—Sportul Sportul Studentesc, Anton Huniade.

Nagyváradon Crisana—Venus, dr. Russu Gabriel, Cluj.

Lugoson Vulturii Textila—Universitatea, Sebesan.

Nemzeti Bajnokság B)

Keleti csoport

Bucurestiben Makkabi—Gloria CFR, Tica Iliescu.

Chisinauban Sporting—Craiu Iovan, Klein Carol.

Galatzen DVA—Franco Romana, Mircea Crufescu.

Ceautiban Jahn—Tricolor CFPV, Ghebercof.

Constantinban Victoria—Telefon Club, Oprisanescu.

Nyugati csoport

Nagyszebenben SGS—Törökvs, At. Tanasescu.

Temesváron CAMT—Tricolor, V. Olteanu.

Piskin CFR—UDR, Chiciu.

Ploestiben Praha—Somii, Picky Kroner.

Maevásáshelyen Mures—Victoria, Salvan, Cluj.

Alajovaban Rovine Grivița—Unirea MV, C. Radulescu.

Módosították a nemzetközi korcsolyabajnokság programját. Párizsból jelentik: A nemzetközi korcsolyázó szövetség végrehajtotta azokat a módosításokat a nemzetközi korcsolyaműsoron, melyet a rendező egyesületek kértek. Eszerint a mű- és gyorskorcsolya 1938. évi Európa- és világbajnoki műsora a következő: Európa férfi és női műkorcsolya bajnoksága január 30. St-Moritzban. Európa páros műkorcsolyázó bajnoksága január 21—29. Troppauban (Csehszlovákia). Női műkorcsolyázó világbajnokság február 5—6. Stockholmban. Férfi páros és műkorcsolyázó világbajnokság február 16—20. Berlinben. Európa gyorskorcsolyázó világbajnokság január 28—29. Oslóban. Gyorskorcsolyázó világbajnokság február 5—6. Davosban. Jégkorongvilág- és Európa-bajnokság február 11—13. Prágában.

Wittmann harmadik a lengyel teniszranglistán. Varsóból jelentik: A lengyel teniszszövetség összeállította az évi teniszranglistáját, amelyen a férfi kategóriában Wittmann, Szychala. A felfüggesztett Tarlowski és Bratek, akik eredményeik alapján az 1. és 5. helyet foglalták volna el, a ranglistából hiányzanak. Nők: 1. Jedrzejowska, 2. Glowacka, 3. Gaidzianka.

A Humis-fronton ujabban az az újság, hogy a Venus-játékost Szalonikiben letartóztatásba helyezték. Az a vád ellene, hogy hamis utlevelet vett igénybe. A görög hatóságok ugyanis nem ismerik el ritka gyorsasággal szerzett román állampolgárságát.

A labdarúgószövetségben lazálják a brazil botrányt. Az elmúlt vasárnap Brailaban, a Kinizsi-DUG mérkőzés alkalmával történt botrány ügyében mindezekig semmi intézkedés nem történt. Kétségtelen, hogy a szövetségben lazálalni igyekeznek a kérdést. Liviu Juga dr. azonban nem nyugszik bele a kérdésnek ilyen módon való elaltatásába és energikus tiltakozó jegyzékben ad kifejezést a szövetség különös eljárása fölött.

Nem osztják el a vasárnapi válogatott mérkőzés jövedelmét. Bucurestiből jelentik: Az új nemzetibajnoki rendszer életbevitelése alkalmával a labdarúgószövetség elnöke, Tilea dr. kötelező ígéretet tett a régi elsőosztályú egyesületeknek, hogy kárpótlásul kétmillió lejt osztat ki közöttük. Ezen összeg első részletét a vasárnapi válogatott mérkőzés jövedelméből ígérték ez azonban ígéret maradt. A szövetség ugyanis megállapította, hogy a mérkőzés után mindössze kétszáz ezer lej körül haszon maradt. Ezt az összeget pedig saját költségén fedezésére tartja meg. Az egyesületek azonban mégis kapnak valamit: újabb ígéretet, hogy majd egyik tavaszi mérkőzés bevételéből részesednek...

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

3:1 a szerelem javára

A színházi év nagy eseménye!
Abraham Pál világhíres zenéje!
Szilágyi László, Kellér Dezső, Harmath Imre ragyogó szövege!
12 pazarul kiállított, kárpázatos díszlet!
140 új kosztüm!
23 legújabb, pompás táncakció!
Három primadonna!
Parádés szereposztás, világvárosi rendezés! Meglepetések tömege!
Rajkó-zenekari!
Láskó- és borkóstoló a nézőtérén!
Előre eladott, láblás házak!
A szerelem, a vidámság, a tánc, a szépség és a sport nagy fejeje:
3:1 A SZERELEM JAVÁRA.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök fél 9: 3:1 a szerelem javára. (Rendezés bérlő 10. szám.)
Péntek fél 9: 3:1 a szerelem javára.
Szombat d. u. 5: Szibill. (Olcsó helyárakkal.) este 9: 3:1 a szerelem javára.
Vasárnap d. u. A bor. (Olcsó helyárakkal.) d. u. 6: 3:1 a szerelem javára. este 9: 3:1 a szerelem javára.
Hétfőn és a következő napokon: 3:1 a szerelem javára.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, október 29: Eladott menyasszony.

Vasárnap, október 31 (matiné): Vigózevy. Hétfő, november 1: Fideiö.

SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Hetedik menyország. Simone Simon közkedvelt művésznő legújabb, könnyekig megható filmje. A többi szerepekben: James Stewart és Jan Hersholt.

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Péntek, szombat és vasárnap: Asszony a viharban. Érdekes tartalma

SIDY THAL és ADOLF TEFFNER

november hónapban ismét szerepelni fognak az erdélyi zsidó közönség előtt, amely már annyira szívébe zártta őket. A társulat rendezője a világhírű

Jacob Sternberg

akinek neve garancia az előadások magas művészi színvonalára. Az előadásra kerülő darabok zenéjét az ismert komponista: MAX HALM szerezte. A társulat 60 tagból, a zenekar 15 tagból áll. A turné során a tagokat és a felszerelést három külön vagon szállítja.

A turné műsorszámai:

A KINCS

Solem Alechem után átdogozta és színre alkalmazta Jacob Sternberg. Zenéjét: Max Halm.

Színház lángokban

Hatalmas aktuális szatirikus revü. Szövegét írta és rendezte: Jakob Sternberg. Zenéjét szerezte Max Halm.

A turné programja:

November	1. Gheorgheni.	"	12. Szilnet.
"	2. Reghin.	"	13—14. Timisoara.
"	3. és 4. Targumures.	"	15—16. Arad.
"	5. Szilnet.	"	17—18. Brasov.
"	6. Cluj	"	Sibiu.
"	7. Cluj D. u. és esti előadás.	"	20. Alba-Iulia.
"	8. Szilnet.	"	Deva.
"	9. Satumare.	"	Dej.
"	10—11. Oradea.	"	25—26. Sighet.

STEINONIT

A nők 50 százaléka

szenved azon borzasztó kínok alatt, melyeket a vese- és hólyagvadászatok (epe-, máj-, vese- vagy hólyagkővek) okoznak.

A csodálatos STEINONIT készítményeknek köszönheti, hogy 24 óra alatt fájdalommentesen és véglegesen megszabadulhat a máj-, vese- és hólyagkővektől.

A STEINONIT nemzetközi szabadalom, a román Egészségügyi Minisztérium által 85195/1937 szám alatt engedélyezve. A orvosi tekintélyek mint a hólyagbántalmak biztos és teljesen ártalmatlan szerét ajánlják.

24 órás STEINONIT kezelés után minden fájdalomtól megszabadul és nincs többé diétára szüksége.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Főlerakat A. Grozea & Co. Bucuresti, Str. Domnei 21.

A férfiak 15 százaléka

film a petróleum felfedezéséről, főszerepekben: Irene Dunne, Gary Cooper, Dorothy Lamour.

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap: Emberek a rács mögött. Izgalmas film, a San Quentin-i fegyház fegyenceinek lázadásáról. Főszerepekben Ann Sheridan, Pat O'Brien, Humphrey Bogart. Csütörtök, október 28.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn: A kínai negyed titka. A kínai negyedekek misztikus légköre egy izgalmas bűnügyi történettel átszőve. Egy nagyszerű élményt jelent mindenkinek! Főszerepekben: Tarzan a csodakutya. Előtte Fox Journal. Előadások kezdete: 8.20, 6.20, 7.45 és 9.20 órakor.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, péntek, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: Két világ-szenzáció! I. Rosemarie. Operett. Fősz.: Herta Worrel, Hans Stüwe, Hans A. V. Schletton. II. A halál bosszúja. Az évad legizgalmasabb filmszáma. Fősz.: Boris Karloff és Ricardo Cortez. III. Journal.

APRÓ HIRUJTESEK

Egyeszeri kölcsönül egy sző 2 lej, vasárnaponként 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Előzetesbeszélgetés 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díje előre fizetendő. Jelölés levelet csak egy továbbítunk, ha portódíjmal nem rendelkezik.

Válogatott gesztenye, bányai szilva, aszalt gomba, dió Rozsnál, Tautii de sus, Via Bala-Mare.

Tisztviselőnek keres lakást teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Eladó rövid keresztűres zongora és egy pianino. „Alkalmi vétel” jellegre a kiadóban.

Zongora tanítást vállalok havonta 300 Lejért. „Konzervatóriumi módszer” jellegre.

Másfélmillió tökével komoly tizletember társulna rentabilis vállalatához, eseteg teljesen átvénné. Ajánlatokat dupla borítékban Tanc-Hirlapiroda Carei továbbít.

szőmbebundák 3800 lejtől részletfizetésre is kaphatók. Átalakítások, galléroszások a legújabb bécsi modellek szerint készílnék Bixenspanner szőrmezalonban Regele Ferdinand 3.

Elveszett szombaton délután a Str. Băii-Sétáló utvonalon egy pénztárca fontos igazoló iratokkal. Megtaláló kéretik jutalom ellenében leadni a Textil-Comert áruházban, Calea Regele Ferdinand 14. (Benn az udvarban.)

Tisztviselő lakótársnót keres különbejáratu butorozott fürdőszobás lakáshoz. Cim a kiadóban.

Hírótt élőponty megrendelhető Weisz Mózesnél. Str. Vladimirescu 6. Telefon 16-48.

Kétszobás komfortos lakás kiadó. Str. Elisabeta 41.

Cukrászati és hideg bűfé kurzust nyitok. Jelentkezni Adlernél, Str. F. David 18.

Középiskolás tanítványokat négy gimnáziumig kitűnő módszerrel oktatok. Megkereséseket „Jó nőitanerő” címen a kiadóhivatkozottat.

Nézze meg min...
védjegyet

„KORONA”
„LE”

— Ofadeal szeke
vatalunk címe: Schö
4. Telefon 507.

— Istentisztelet
legmagasabb születés
ber hó 29-én délelőtt
tisztelet lesz a Rege
templomban. A hitk
meghívja és minél
megjelenést kér az B

— Kutyák és mac
Konstantinápolyból
tekben a sztambuli
sére 2670 kutyát és
tak el. A tömeges ál
hogy megállapították
tői a kutyák és mac

— Pénteken ül ös
kongresszus. Bucur
ken tartja kongressz
sok szövetsége. Több
gyűll össze, hogy ki
tervekkel foglalkozz

— Kánya magyar
sítette, hogy DaPa
országba utazik. Bu
aya külügyminiszter
gyarországi című lap
Darányi minisztereln
ber folyamán Berlin

— Selyem-gyapjukendő

— A csokészveze
sággal. Londonból
well, aki több mint
indította a cserkész-
juság nevelésügyén
szolgálatokat tett, új
elégeden a mai ge
valahányszor olvasa
ovációkat rendeznek
sággal kétségbejett
lor fogadása körül tö
sott. Kifogásolja tov
kesedést. Micsoda
legutóbb — hogy tiz
balljátékos veszeleim
ját! A lord ellenzi a
is és megemlíti, hogy
borén Hollandiában a
ezrei kértek tőle aut
gal megdöbbenette.

— Szépségkirályn
a „Miss Univers”
lentik: Az elmúlt
város hölgyei közt
tett a hir, hogy a
Miss Univers széps
tett részt az egyik
land, névszerint H
aki már meg is é
telen volt visszatér
ugyanis, hogy an
hogy leányuk Páriz
a holland konzulát
küldjék őt vissza.
egy detektívvél má
son a fiatal hölgye
azonnal vissza kell
amikor ezt megha
pott. Hiába kérte
hogy legalább meg
várost, a konzul k
sére való hivatkoz
meg.

Mézők! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukción), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál, Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól. Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

HIREK

— O'Fadai szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címe: Schön Dezső, Str. Millerand 4. Telefon 507.

— Istentisztelet Öfelsége Mária királyné legmagasabb születésnapján. Pénteken, október hó 29-én délelőtt 11 órakor hálaadó istentisztelet lesz a Regele Ferdinand uti nagytemplomban. A hitközség tagjait ezután is meghívja és minél nagyobb számban való megjelenést kér az Előljáróság.

— Kutyák és macskák a tifusz terjesztői. Konstantinápolyból jelentik: Az utóbbi hetekben a sztambul magisztrátus rendelkezése 2670 kutyát és 6367 macskát pusztított el. A tömeges állatpusztítás oka az volt, hogy megállapították, hogy a tifusz terjesztői a kutyák és macskák voltak.

— Pénteken ül össze Brallában a városok kongresszusa. Bucarestből jelentik: Pénteken tartja kongresszusát Brallában a városok szövetsége. Több mint 200 polgármester gyűlt össze, hogy különböző városfejlesztési tervekkel foglalkozzék.

— Kánya magyar miniszterelnök megerősítette, hogy Darányival együtt Németországba utazik. Budapestből jelentik: Kánya külügyminiszter megerősítette a Magyarország című lap tudósítója előtt, hogy Darányi miniszterelnök társaságában november folyamán Berlinbe utazik.

Selyem-gyapjúkendő

„JOLIE”-nál

— A cserkészvezér elégedetlen a mai ifjúsággal. Londonból jelentik: Lord Baden-Powell, aki több mint ötven évvel ezelőtt megindította a cserkész-mozgalmat és ezzel az új-juság nevelésének kétségtelenül nagy szolgálatokat tett, újabb nyilatkozata szerint, elégedetlen a mai generációval. Főhíborodik valahányszor olvassa, hogy a fiatalok nagy ovációkat rendeznek film-sztároknak. Valóságos kétségbeesett, amikor a Robert Taylor fogadása körül történt botrányokról olvasott. Kifogásolja továbbá a túlzott sportlekedést. Micsoda barbárság — mondotta legutóbb — hogy tízezer ember élvezi 22 futballjátékos veszelemes és kimerítő munkáját! A lord ellenzi az autogram-vadászatot és megemlíti, hogy a legutóbbi világ-jamborón Hollandiában a serdülő fiúk és leányok ezrei kértek tőle autogramot, ami valóságos megdöbbentette.

— Szépségkirálynő, aki nem vehet részt a „Miss Univers” versenyen. Párizsból jelentik: Az elmúlt napokban a francia főváros hölgyei között nagy izgalmat keltett a hír, hogy a Párizsban megtartandó Miss Univers szépségversenyen nem vehet részt az egyik versenyző, Miss Holland, névszerint Helga Schimb. A hölgy, aki már meg is érkezett Párizsba, kénytelen volt visszatérni Hágába. Az történt ugyanis, hogy amikor szülei megtudták, hogy leányuk Párizsba utazik, intézkedtek a holland konzulátus útján, hogy azonnal küldjék őt vissza. A konzulátus embere egy detektívvel már várta a vasutállomáson a fiatal hölgyet és közölte vele, hogy azonnal vissza kell térnie. Helga Schimb, amikor ezt meghallotta, sírógörcsöt kapott. Hiába kérte a hatóság embereit, hogy legalább megnézhesse a francia fővárost, a konzul kormányának intézkedésére való hivatkozással ezt sem engedték meg.

— A svéd trónörökös Erdélyben. Bucarestből jelentik: Gusztáv Adolf svéd trónörökös tegnap megtekintette Sepsiszentgyörgyöt, majd Brassót, az ottani Astra hadianyaggyárat és villamosműveket. A herceg ma Sulánára utazik, majd a II. Károly király hajó fedélzetén megtekinti a Duna-deltát, hogy azután Constantába utazzon. — Pál jugszláv régensherceg tegnap este különvonaton Belgrádba utazott. Ugyancsak tegnap este Rydz-Smigly lengyel marsall is hazaindult.

— Akinek a vényomása magas és szív-működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

— Novemberben Erdélybe jönnek Sidy Thalék. Novemberben már Erdélyben közszönthetjük Sidy Thalékat hatvan tagból álló társulatukkal. A társulat ezuttal bucuzkodni jön és tudása legjavát adja egy Sölem Alejchem novellából dramatizált szindarabban, amelyet József Sternberg rendezett színpadra és amelyben Sidy Thal és Adolf Teffner játszik a főszerepet. November első hetének végén jönnek Kolozsvárra, ahol nagy érdeklődés előzi meg jöttüket. Az „Ojce” című zenés dráma (Max Hal'm a zeneszerző) a zsidó népelet jellegzetes szindarabja, amely nemcsak korszerűségével hat, hanem főleg a zsidó típusaival és a darabból kiáradó bölcseséggel. A darabban a társulat legjobb erői játszanak, élükön Sidy Thal és Teffnerrel. Atézett játékukat a főváros kritikája méltatta és a közönség is, mely szokatlan lelkesedéssel fogadta a darabot és szereplőit. Másik látványos aktualitásokkal teli revüjük szintén hatalmas sikert hozott a jeles társulatnak, amelyet nehezen vár Erdély zsidó színházlátogató közönsége.

Divatcsattok, brossok, övek

„JOLIE”-nál

— Papírkövezzel kísérleteznek Prágában. Prágából jelentik: A prágai városi mérnöki hivatalhoz ajánlat érkezett be a város utcáinak új kövezettel való ellátására. Az ajánlattevő vállalkozó vastag, lenolajjal preparált papírkockákat ajánlott. Az impregnált papírost egy vízhatlan ragasztószerszel keverik és hidraulikus présben készítik. Az eddigi kísérletek szerint az ilyen papírcsokk sokkal tartósabbak a fából készült burkolatnál. Nagy előnye, hogy pormentesen lehet kezelni és nem szenved sem csapadéktól, sem pedig nagy hősegtől. Míg a fakockákat csak egyszer lehet kísérlni, addig a papírost hatszor is át lehet cserélni nagyobb költség nélkül. A vállalkozók szerint ezt a kockát téglá helyett is lehet használni. Öszszekötő eszköze a cement, vagy a levegyszerűbb malter. A papírpítőanyag iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Csehországban.

NE VEGYEN NÁLUNK MIELŐTT MÁSHOL meg nem győződött arról, hogy mégis csak cégünknek KAP SZEBBET, JOBBAT, OLCSÓBBAN. VITRO

üveg, po celán, kristály
Cluj, P. Unirii 8. Főter

— Bomba robbant a Royal sláge-mozgóban. Bizonyára az első pillanatokban a közönség merénylőre gondol, vagy pedig könyfakasztó bombára. Ténylegesen könyfakasztó az a bomba, amelyről szó van. Ez a Nevetőbomba, Stan és Bran a nevetés királyainak új filmje, amelyben a közönség könnyezni fog a nevetéstől. A legnagyobb amerikai komikusok közreműködésével készült ez a film, amely felülmúl minden eddigi megjelent filmet. Nagyon sok humor, helyzetkomikum és pazar rendezés teszi felejthetlenné ezt a nem mindennapi filmet. Nagyszerű zeneszámok és revüjelenetek.

„JOLIE”

Str. Memorandului 4.

— Nagyszüli tengeri fegyverkezésbe kezdenek az Egyesült Államok. Washingtonból jelentik: A kongresszus legközelebbi ülészakán 60 millió dollár folyósítást fogják kérni két új páncéloshajó építésének céljaira. Roosevelt elnök rámutatott arra, hogy az Egyesült Államok minden arra irányuló törekvése dacára, hogy a fegyverkezések korlátozassanak, kénytelen megfelelően nagy tengeri haderőt tartani, hogy az amerikai eszmények védelmét ellássák és az igazságos békét fenntarthassák.

Drótkötélpálya „Pohlig”
15 km üzempépes, teljes felszereléssel, esetleg részletekben is eladó.

Grossmann, Oradea
Avram Iancu 7. Telefon 286.

— Az amerikai Poale Cion évi konferenciája. Newyorkból jelentik: 1500 delegátus részvételével zajlott le Philadelphiában az amerikai Poale Cion 31. évi konferenciája. A palesztinai zsidó munkásszervezet nevében Berl Katznelson, a Davar főszerkesztője üdvözölte a konferenciát. Dávid Wertheim, az amerikai Poale Cion titkára, Felix Warburg-ról tartott emlékbeszédet, aki — ugymond — osztyálynak közömbössége és előítélete fölé emelkedett és beállott a zsidó ügyét dolgozó sorába.

November 15.-én,
December 15.-én,
Január 15.-én és
Február 15.-én az

KOLLEKTUR AURORA

SORSJÉGYÁRUDA UJ TANUBIZONYSÁGOT TESZ SZERENCSEJÉRŐL

A játékosok új tömege lesz gazdag ember a sorsjegyáruda révén.

Térjen be még ma az Aurora Sorsjegyárudába és vásároljon sorsjegyet

A 15. sorsjáték I. osztályának húzása NOVEMBER 15.-én

Helyi cím: KERESKEDELMI HITELBANK R. T. Cluj, Piața Unirii 20.

— Sok gyomo-bajos ember nagy megkönnyebbülést ér el, ha félórával étkezés előtt három-négy evőkanányi természetes „Ferenc József” keserűvizet vesz be. Kérdezze meg orvosát.

— Játszon az állami osztályos-játékon a hadirokkantok sorsjegyjárája útján (Colectura Invalizilor din Război, Calea Victoriei No. 2, Bucaresti, Piața Senatului). Rendeljen sorsjegyet postautalványon.

— Eljegyzés. Herschdörfer Olga (Jemuteni) és Weisz Ernő (Voivodeni) jegyesek. (M. k. é. h.)

— Elka Rosenfeld mozgásművészeti torna-iskoláját megnyitotta. Speciális metódus: fogytorna, gyógytorna, akrobatika, művészi tánc és sztepp. Magán- és csoportórák. Tanítványok kiképzése. Beiratkozni délután fél 2-től 4 óráig az iskolában, Calea Regele Ferdinand 31 szám alatt lehet.

EGYESÜLETI ÉLET

— A Goldmark Filharmóniai Társaság értesíti tagjait, hogy ma csütörtökön este 9 órakor rendez próbát, amelyre a tagok feltétlen és pontos megjelenését kéri.

— Az Erdélyi Zsidó Arvagonozó Átrétegzési Intézetének közleménye. Az Átrétegzési Intézet a múlt télen megkezdte azt az előadásorozatot, amelyen kiváló szakembereink a gyermek ápolása, nevelése problémáit könnyen érthető és mégis tudományos formában tárgyalták. A mutatkozó nagy érdeklődés azt bizonyította, hogy hézagpótló munkát indítottunk meg. Bármely intenzív olvasás sem pótolhatja a kísérletekkel, megfigyelésekkel rendelkező szakember élő szóhatását. Október 31-én, vasárnap délután 5 órakor dr. Elek Miklós tanársegéd tart előadást „A gyermek ösztönéleté” címen. Az előadás további pontjairól tájékozottatni fogjuk az érdeklődőket.

— A Haggibbor tekeszakosztályának vezetősége felkéri összes játékosait, hogy a „Transilvania” csapata ellen tartandó mérkőzésen ma, csütörtökön este pontosan fél 9 órakor megjelenni szíveskedjenek.

— Haggibbor teadélután. A Cristal Palace igazgatósága a Haggibbor sportegyesület javára október 31-én, vasárnap délután 5 órával kezdettel műsoros teadélutánt rendez.

Fehérnemű, harisnya

„JOLIE”-nál

— A Zsidó Párt értesíti tagjait, hogy október 31-én megtartandó tisztújító közgyűlés előkészítése ügyében ma, csütörtökön este 9 órakor a párt Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében gyűlést tart.

— A Zsidó Párt női és ifjúsági szekciójának f. hó 30-án, szombaton este 9 órával kezdettel a párt Stroescu ucca 7/b szám alatti helyiségében ismerkedési felhívást összeírtak, melyen mindenkit szeretettel látnak.

— A Zsidó Párt kolozsvári tagozatának tisztújító közgyűlése. Az a lendületes újjászervező munka, amely az ifjúság erőteljes bekapcsolódásával a Zsidó Pártban megindult és amelynek eredményei oly imponáló mutatók voltak meg a legutóbb megrendezett nagy tiltakozó népgyűlésen, éretté tette a helyzetet a tagozat választói közgyűlésének kiírására. A vasárnapi tisztújító közgyűlés alkalmat fog adni a kolozsvári zsidóságnak arra, hogy érdekeinek és összetételének megfelelő vezetőséget válasszon. A kolozsvári tisztújító közgyűlés mintaképpül fog szolgálni az erdélyszerte reorganizálódó tagozatoknak. Ez a közgyűlés befelé, a zsidó közvélemény felé éppen olyan hatalmas megnyilatkozás lesz, mint amilyen nagyarányú a tiltakozó népgyűlés volt kifelé.

— Vetítettképes tudományos előadás az Építőmunkás Otthonban. A szociáldemokrata párt és a munkásszervezetek kulturbizottsága folyó hó 31-én, vasárnap délelőtt pont fél 11 órával kezdettel Marx Károly életéről és munkásságáról vetítettképes, tudományos előadást tartanak. A ritka alkalmu előadás iránt a munkásság körében érthető érdeklődés nyilvánul meg. Szabad bemenet.

„FEMINA”

Értesíti az I. t. hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legújabb bécsi és párizsi őszi és téli női átmeneti, téli kabát és ruhamodellek. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Olcsó, szolid árak. CLUJ, Str. Memorandului 1.

UJ KELET Legújabb hírek

Pénteken valószínűleg megegyezés jön létre a benemavatkozási bizottságban

A francia és angol sajtó bizakodó hangon ír a megegyezés lehetőségéről
Maisky szovjetkötvet két feltételt állított fel a megegyezésre

London, október 27. A benemavatkozási bizottság tegnapi ülésén még mindig nem tudtak végleges megállapodásra jutni a delegátusok a spanyol kérdésben s így a döntés határideje péntekre tolódot ki. A tegnapi tanácskozások jellemzője Olaszország engedékenysége és Anglia olaszbarát megnyilatkozásai voltak, mellyel szemben Maisky orosz nagykövét kitartott azon intranszigenz magatartása mellett, hogy a hadviselői jog elismerése csak az önkéntesek eltávolítása után történhet meg. Nagyon érdekes az a jelentés, mely szerint Olaszországot Ribbentrop német delegátus igyekezett rávenni engedékenyebb magatartásra. Általában a tegnapi tanácskozásokon enyhült az a sötétláng hangulat, mely a tegnapi tanácskozásokat megelőzte.

Ugy a francia, mint az angol sajtó bizakodó hangon ír a megegyezés kilátásáról.

A francia lapok közül a Petit Paisien megállapítja, hogy a tegnapi tanácskozásokon

hadviselő jogok elismerését csak az összes önkéntesek visszahívása után hajlandó felülvizsgálni. 2. A szárazföldi és tengeri ellenőrzést egységesen valósítsák meg. Ha szimbólikus visszahívás lenne, úgy ez aránylagosan történjék meg. A legközelebbi értekezletet pénteken tartják és remélik, hogy ezuttal teljes megegyezésre jutnak.

A francia belügyminisztérium nem engedélyezte a kommunisták tüntetését a spanyol köztársaság mellett

Mint Párizsból jelentik, a belügyminisztérium nem adott engedélyt a tervezett kom-

munistá tüntetésre, ami a spanyol kormány mellett lett volna hivatva rokonszenvet nyilvánítani.

A Stefani egyidejű római jelentése szerint megegyesnek azt a hirt, hogy a francia kormány hat Requin típusu tengeralattjárót adott el a valenciai kormányoknak. A tenger alattjárók Bresztben vannak, ahol bizonyos átalakításokat eszközölnek rajtuk.

Montevideo, október 27. (Radior). Az uruguayi kormány elhatározta, hogy csatlakozik a kubai kormány azon javaslatához, hogy közös akciót indítsanak a két spanyol harcoló fél közti fegyverszünet megteremtése céljából.

Ma, csütörtökön szenzációs premier a ROYAL slágermozgóban:

Stan és Bran a Nevetőbomba c. filmben

ujra megnevetették a város közönségét. „A nevetés királyain” kívül fellépnek Amerika legnagyobb komikusai. Előtte új Fox Journal. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órákor.

Schacht dr. lemondott gazdasági miniszteri állásáról

Csak a bankkormányzói tisztségét tartja meg Schacht dr.

BERLIN, október 27. (Radior). A Havas jelentése szerint a keddi fogadás folyamán, amit az Egyesült Államok berlini konzulja adott, dr. Schacht kijelentette, hogy hónapokkal ezelőtt lemondott gazdasági miniszteri tisztségéről és csak a Birodalmi Bank kormányzójának kiván megmaradni. Hivatalos német körök egyelőre tartózkodnak minden állásfoglalástól.

A japánok elfoglalták Shanghaj északi pályaudvarát

Csang Kaj Sek marsall személyesen veszi át a shanghaji kínai csapatok vezényletét

Norman Davis amerikai megbízott Európába érkezett, hogy résztvegyen a kilenchatalmi értekezleten

Shanghai, október 27. (Radior). A japán csapatok ma hajnalban támadást indítottak a Csapej-Hanku vonal ellen. Előnyomulásukat rendszeres támogatás mellett hajtják végre. A japánok azt állítják, hogy erők a shanghaji északi pályaudvar közelében is tért nyertek. A japán erők elfoglalták Kianguang falut. A nemzetközi koncesszió területén egy őrtálló olasz katonát megölt egy, a koncesszió felett átrepülő kínai repülőre kilőtt lövedék.

Ujabb shanghaji jelentés szerint a japán repülő bombákat dobtak le a Shanghajtól északra fekvő kínai vonalakra. A japán zászlót reggel 6.30 órákor felvonták az északi pályaudvar főépületére. A kínai csapatok visszavonultak. Az éjszaka folyamán a kínai

csapatok kiűrtették Csapejt és felgyújtották a negyedet, hogy ezáltal gátat vessenek a japánok előnyomulásának. Az északi pályaudvar elfoglalása után, a japánoknak sikerült átlépniük a Szucsuek folyót és a nemzetközi koncesszió határát. Csapejből lángok közegette távolították el az utolsó kínai csapatokat. A japán repülő gépfegyverekkel követik a Czenszu felé menekülő kínai csapatokat. A Tacsianktól északra lévő kínai csapatokról hiányoznak a jelentések.

Csang-Kaj-Sek marsall Nankingból elindult, hogy személyesen átvegye a kínai csapatok vezetését, tekintettel azok válságos helyzetére.

Egyidejűleg jelentik hogy a kínai csapatok visszavonulása folytán mintegy 20.000 kínai próbált behatolni a nemzetközi koncesszió területére. A nemzetközi hatóságok ezt nem engedik meg.

Pekingből érkezett japán közlemény szerint a japán csapatok elfoglalták a Niantse-Wan szoros. Takungpaoból jelentik hogy Yengmenkuanban, melyet a kínaiak meghódítottak, több mint 20.000 japán elszigetelve maradt a nagy faltól déle.

A japán vezérkar jelentése szerint elmúlt éjjel 8 kínai repülő támadta meg a japán vonalakat és a Pinghan vasútvonalat Honan

Fernet Branca

késérő gyomorital.

tartományban. A japán repülőknél sikerült két támadót lelőniük.

Mint egyidejűleg jelentik, Liauhang szarkaszmán is kemény küzdelem folyik. A kínai erők almahareban kezdtek, mely nagyon súlyos veszteségeket okoz az állandóan támadó japánoknak, akik nehéztüzérséggel és állandó légi bombázással „puhítják” az ellenfelet.

Ujra angol őrfőhadra lőttek a japán repülőök

Sanghaji jelentés szerint japán repülőök tegnap gépfegyverrel lőttek a Jesfield Park közelében levő angol őrfőhadra. Az angol katonák visszahátráltak és állítólag eltávoztak egy japán repülő, amelynek azonban sikerült eltávoznia a kínai vonalak irányában.

Amint a Domei iroda közli a japán kormány tegnap jegyzéket nyújtott át Sir Craigie angol nagykövetségnek, melyben sajnálkozással fejezi ki a sanghaji incidens miatt. A japán lépést, mely nem várta be az angol jegyzéket, hanem megelőzte azt, nagyon ügyes sakkmozgásnak tartják.

Norman Davis Európába érkezett

Le havrei jelentés szerint Norman Davis ma ideérkezett és azonnal folytatta útját Párizs felé, ahonnan Brüsszelbe utazik, hogy kormányát a kilenchatalmi értekezleten képviselje.

Norman Davis kijelentette az újságíróknak, hogy Brüsszelben egyelőre konkrét javaslatokról nem lesz szó, úgyhogy nem beszélhet jósolatokba az elérendő eredményekről illetőleg. Reméljük, mondotta, hogy Japán részt fog venni a tanácskozásokban annak megállapítása végett, kioldozható-e építő jellegű megoldás. A brüsszeli értekezlet a Csendes óceánon érdekelt kilenc hatalom konferenciája, tehát nem a Genfben lefolyt tanácskozások következménye.

La Pazból jelentik, hogy a bolíviai kormány elfogadta a kilenchatalmi értekezletre szóló meghívást.

Egyidejűleg Tokióból jelenti a Reuter, hogy a japán kormány ma délelőtt úgy döntött, hogy elhárítja a brüsszeli értekezletre szóló meghívást.

Mivel indokolja a japán kormány a kilenchatalmi értekezleten való részvétel visszautasítását

Tokióból jelentik, hogy a brüsszeli konferencián való részvételt visszautasító jegyzékben a japán kormány rámutat arra, hogy a Népszövetség elítélte Japánt, miután csak az egyik érdekelt félt hallgatta meg és figyelmen kívül hagyta, hogy Japán csak védekezési célokat követ. A japán kormány az a véleménye, hogy valamely hatalomnak az a japán-kínai konfliktusba való beavatkozása csak komplikálná a helyzetet.

Nagy harc folyik Csapej birtokáért

Ujabb shanghaji jelentés szerint a japánok folytatják előnyomulásukat. Elfoglalták Kiankiut, 500 méterre közelítették meg Nansiangot és egészen a suceui öböljé jutottak el. Csapej városrészt elfoglalásáért nagy harc folyik.

Jarnel admirális, Amerika tengeri erejének parancsnoka felhatalmazta az amerikai katonákat, hogy tüzeljenek bármely repülőgépre, amely a Sanghajt védő kínai különítményeket bombázza, vagy megtámadná az amerikai védővonalon tartózkodó nemharcosokat.

Udvari vadászat a Bánátban

Bucuresti, október 27. Károly király Öfelsége, Pál herceg, Mihály vajda, Károly belga herceg, Hohenzollern Frigyes herceg és több más meghívott vadászaton vettek részt a Bánátban. Utána Pál herceg visszautazott Jugoszláviába.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj. Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

MAISKY

reménykeltő haladást értek el. A Le Matin véleménye szerint a kölcsönös engedmények és

Olaszország békés magatartása reménykeltetnek, hogy kielégítő megoldást nyer a spanyol kérdés.

A l'Oeuvre megállapítja, hogy von Ribbentrop tanácsára Olaszország jóakaratot mutatott. Aláhuzást érdemel az a tény, hogy Eden nagyon kedvesen viselkedett az olaszokkal szemben. Nyilvánvaló, hogy Anglia egyre jobban közeledik az olaszokhoz és a spanyol nemzetiekhez. Ugy látszik, mindenképpen megoldást akar a spanyol viszályban. A l'Humanité így ír: „A londoni bizottság véglegesen úgy döntött, hogy Spanyolországban folytatni lehet a fasiszta beavatkozást. Elismerte azt a tényt, hogy a hadviselői minőség elismerése fontosabb az önkéntesek eltávolításánál.”

A londoni lapok közül a Times hangoztatja, hogy Olaszország jóakaratot mutat, viszont sajnálatos a szovjetek nagykövetének inkább harcias, mint hasznos magatartás mégis hasznos szeretet játszik. Cinikus, de jóérzésű kijelentés volt, hogy ha az európaiaknak verekedniük kell, tegyék meg azt Spanyolországban és nem a félszigeten kívül.

A nécsajtó is foglalkozik a benemavatkozási bizottság munkálataival. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint a szovjetek londoni nagykövete már hosszabb idő óta próbálja megbénítani a bizottság megegyezést célzó törekvéseit.

Ismét sikerrel jártak próbálkozásai, de nem egészen, mert obstrukciója nem akadályozta meg a többi hatalmakat a megegyezés felé való utjukban.

Mit kíván Maisky? Mint Londonból jelentik, a benemavatkozási bizottságban Maisky kijelentette, hogy a szovjet a következő fenntartásokkal hajlandó elfogadni a határozati javaslatot: 1. A

Az ardeali zsidók találkozóhelye:
BERKOVITSNÉ
(Oradea) ort. kóser étterme
(a baia mare-i rabbi hechsere)
BUCUREȘTI,
Str. Lipseani 7. Telefon: 462-91.
Soceci háttamögött. Postavámmal szemben.
Elsőrangú edényi konyha!

Taxa postala
plătiți în num.
No. 224718/929.
e. Telefon: 18-60. Előfiz.
havonta 110, negyedévre
avre 600, egészévre 1200
leire: Havonta 2, neg.
félre 12, egészévre 20
detések díjszabás szerint
KELET" a transilvaniai
zsidóság egyetlen politikai
ja. Cikkeink utánnomás
forrás megjelölésével eng

Az angol hit

Nem ok nélkül hangos néber sajto, hogy az u

vénnyel hitszegést követi

Az új bevándorlási rend csak a zsidókat csapja, nem a Népszövetség tagjai. Genfben, a Népszövetség székely-vitájában éppen volt az a kritikus pont, a séget okozott Anglián Edén csak azzal tudta a hozzájárulását a felosztás tárgyalások folytatásához miszerint a zsidók bevándorlása megköveteli a katonai életfeltételek közelebbes jellegű csupán

Ha ezt a biztosítékot a Népszövetség tanácsa talál a felosztási terv irányába. Sőt abban a határozatban, amelyben a Népszövetség felhatalmazást Angliának tékel emlékezik meg a viselőjének a bevándorlási határozatáról.

Az új bevándorlási törvény a zsidó bevándorlást elnyilatkoztatnak és igéretszegése, nem beszélve a zsidó jogokról, amelyek bevándorlás előmozdítását manny.

A cél kézenfekvő: a zsidókat az arab terro

sára. Mert hát túl sok az arab és valami más tani őket.

A zsidók eddig még nem öfelsége kormányának. nek a zsidó önmérsékletnek is határa van. Es a bevándorlás.

A tizenkilencedik évforduló

A csehszlovák köztársaság tizenkilencedik évforduló évünnepét Masaryk elnök

Ma, amikor a német nácifőszak szelleme új pányvt vezet a demokáci

ten, a haladó világ szor

zottaban kell hangot a

saság fiant.

Csehszlovákia a dem

mány számára nemcsak a

bástyáját képviseli, nem

létesült államok közül a

vezett államot jelenti, a

jogok oázisát is, ahol az

közöttük a zsidóság is.

litikai jogainak birtokában

Eppen ezért nemcsak a

vélemény fokozott szoci

magaskultúrú kisantant

fokozott aggodása is.

A csehszlovák állam

boldogultása, vagy letör

számunkra, annak ellen

más állam kereteiben él

Románia belső és küll

dalmi érdekei teljesen a

kia érdekeivel s mikor

gulusát kívánjuk teljes

Románia boldogulását is

Csehszlovákia e-je, h

anyag és e-kelesi szelk

sága, hogy a demokrá

szabadságjogok nemhogy

ának az állam érdekeivel

leg: erősítik azokat.

és a világ demokráci

kia erejében, hisz éppen

mely nem a barbár erő

készíteti az állam lakoss

áldozattétéségre és szer

tesedés, az önkéntes hoz

ségével.

Mivel boldogabb, meg

szág népe, annál bizony

arra, hogy nagy történe

teljes mértékben maga